

ETOX 9^{ov}

Ap. 452

Συνολική διάρκεια του Κινητήριου

ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΙΚΟΝ ΟΙΚΟΝ Ι. ΓΟΥΛΑΚΟΥ

ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 25-515

ΤΜΗΜΑ
ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ
ΦΟΡΕΜΑΤΩΝ

ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΚΑΛΙΤΕΡΩΝ
ΑΓΓΛΙΚΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ
ΑΝΔΡΙΚΩΝ & ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ
ΥΠΟΔΗΜΑΤΩΝ
ΠΑΡΑΤΕΛΕΩΝ

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΕΚΤΕΛΕΙ ΠΑΣΑΝ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΝ
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ 41)40)ο μέχρι δραχμῶν 100.000

ΕΝΟΙΚΙΑΣΙΣ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΩΝ
42 ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

A. CLAVERIE - PARIS

ΚΟΡΣΕΔΕΣ

ΖΩΝΑΙ ΙΑΤΡΙΚΑΙ

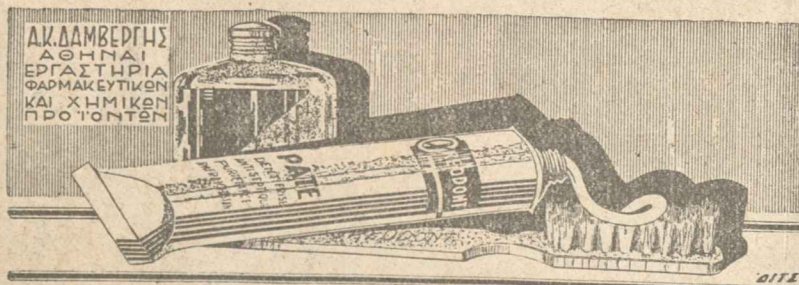
ΚΑΛΤΣΑΙ ΕΛΑΣΤΙΚΑΙ
ΣΟΥΤΙΕΝ

ΕΙΔΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

A. Δ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 15

ΤΗΛΕΦ. 25-417

"Όπρη ώραία δόντια, εύχάριστο στόμα δίδει το OREODONT
ἀκόμη καί εἰς τοὺς καπνιστάς"

Μπορεῖτε νὰ ντύσεθε ἀκριβῶς
μὲ τὴν ἰδίαν ἐργασίαν ποὺ παρ-
εστῆσαν οἱ μεγάλοι εἰκοὶ ραπτικῆς,
ἀλλὰ μὲ τιμὰς λογικὰς, ἐὰν ἀπε-
θυνθετε εἰς τὸ ATELIER
ΧΡΥΣΑΥΓΗΣ ΑΝΤΑΛΙΔΟΥ
Ὁδὸς Βουλῆς 39.

ΤΟ ΜΕΓΑ ΒΡΑΒΕΙΟΝ
τῆς Ἐκθέσεως Θεσσαλονίκης Ἐλα-
βὸν αἱ οἰκιακῆς χρήσεως Γερμανι-
κῆ Βαφὰι ὑφασμάτων

ARTI

ΜΕ ΤΟ
DUPONT DUSO

τοῦ πινέλλου καὶ ἐκείνη κοίταζε εὖ-
κολα καλλωπίζει τὸ σπῆτι τῆς μὲ
ΩΜΟΡΦΟΥΣ ΧΡΩΜΑΤΙ-
ΣΜΟΥΣ

Γενικὴ Ἀντιπροσώπευση

ΝΕΟΛΑΚ

ΣΤΟΑ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ 17.

ΧΡΥΣΑ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ
ΦΛΩΡΙΑ

ΑΡΧΑΙΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ, παλαιὰ
ἰδίως ὁρολόγια (καὶ ἀχρηστὰ ὁ-
ρολόγια διὰ ἐξασκήματα), κατεργημέ-
να ἑλληνικὰ χαρτονομίσματα, γεμα-
τόσημα ἑλληνικὰ καὶ ξένα, ἀγοράζω
εἰς τὰς καλύτερας τιμὰς. Ἐπισκευάζω
καὶ ὁρολόγια καὶ κοσμήματα φινι-
λέω.

Προσχωρῶ εἰς τὴν διεύθυνσιν
ΚΡ. Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
Ὁρολογιοποιῶ - Χρυσόχοος
Ἐδριότιδος καὶ Ἀθηνῶν 56
Ἐνεκεν Δημοτικῶν Θεσάφον
Τηλέφ. 23-880

Δεχομένη παραγγελίας καὶ ἀπὸ τὰς
παρχίας

ΠΩΛΕΙΤΑΙ εἰκοπέδον 600 πα-
ρκεῖν πῆχων ἐπὶ τῆς οἰκῆς Ἀγ-
Βαρβάρας 18 (Προφῆτης Ἰλίας
Παγκρατίου). Πληροφορίας παρὰ
τῷ Διευθυντῇ τοῦ ΜΠΟΥΚΕ-
ΓΟΥ. Λέκκα 7.

ΩΜΟΡΦΟΝ
ΔΕΥΞΗ. ΕΠΙΛΕΞΙ-
ΜΟΝ ΧΡΩΜΑΤΙ-
ΣΜΟΝ

Ὁ ΛΥΣΣΑΣΜΕΝΟΣ

Χρησιμοποιεῖται
ἐν μέσῳ τῆς
τοῦ σώματος
Παλαιοῦ

Αὐτὸν
τὸν ἄνθρωπον

ΑΣΠΙΔΑ

Συνιστᾶται τὸ
ΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΛΩΣ
ΕΠΗΛΕΙΟΥ ΧΑΡΑ-
ΚΤΗΡΑ
τῆς Ὁραματικῆς
ιστηρίας
Μενάνδρου 27-Α

30 Ὀκτωβρίου 1932

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

1449

Ἀγὼν μεταξὺ Ἀχαιῶν καὶ Τρώων περὶ τὸν νεκρὸν τοῦ Πατρόκλου.

(Ἔργον τοῦ Φλάξμαν).

ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ V. BLASCO-IBANEZ

Ο ΛΥΣΣΑΣΜΕΝΟΣ

Ἀπὸ ὅλες τῆς γωνίας τοῦ κάμνου, οἱ χωρικοὶ ἔτρεχαν πρὸς τὴν
καὶ τὸν Πάσκουαλ Κάλντερα, Δρασκίλλαν τὸ κατώφλι τῆς μὲ
καίτοι τρόμο καὶ φοβόσαν :

— Πῶς πάει τὸ παλλημάρι ; Καλύτερα ;

Ὁ πατέρας Πάσκουαλ, περιστοιχισμένος ἀπὸ τὴ γυναῖκα του,
τὴς κοινῶδες του καὶ τοὺς πῶ μακρινούς του ἀδελφούς συγγενεῖς, πού
τοὺς εἶχε συγκεντρώσει ἐκεῖ ἡ δυστυχία, ἐννοιοῦσε μὴ πένθημα χα-
ρὰ γὰρ τὸ ἐνδιαφέρον αὐτὸ τῶν γεγόνων γὰρ τὴν ὑγεία τοῦ γιου
του.

Ναί, τὸ παλλημάρι ἦταν καλύτερα. Δυὸ μέρες τώρα δὲν τὸ βα-
ρύνει καὶ τόσο τὸ προμερὸ αὐτὸ «κακὸ», πού τοὺς εἶχε ἀναστατώ-
σει ὁλον.

Ὁ μοναχογιὸς τοῦ Κάλντερα βρισκόταν ἐκεῖ, πότε πλαγιασμέ-
νος κατὰ διαταγὴ τῆς μητέρας του, πού δὲν μποροῦσε νὰ ἐννοήσῃ
ἀρρωστία χωρὶς κρεβάτι, καὶ ἄλλοτε μάλις καθιστὸς μὲ τὸ σπῆτι
του κομμένο στὰ χεῖρα του καὶ μὲ τὰ μᾶτια του ἐπὶ μόνον καρφωμένα
στὴν πὺ σκοτεινὴ γωνία τοῦ δωματίου.

Θέ μου ! τί κακὸ ἦταν αὐτό. Πῶς τοὺς εἶχε χτυπήσει ξαφνικὰ !
Ἐνα Σάββατο, καθὼς ὁ Πάσκουαλ ἔξαναγύριζε ἀπ' τὸ σπῆτι
τῆς ἀρρωστητικῆς του καὶ κατὰ τὰ μεσάνυχτα, ἕνα σκυλὶ τοῦ οἴ-
κου σὲ κάποιο μονοπάτι καὶ τὸν δάγκωσε στὴν ὤμο. Τὸ παλλημάρι
δὲν ἔδωσε καμμιὰ σημασίαν στὸ πρᾶγμα καὶ τράβηξε γὰρ τὸ σπῆτι
του. Ἡ μητέρα του πού τὸν περιέμενε γὰρ νὰ τοῦ ἀνοίξῃ τὴν πόρτα,
ἔβλεπε σὲ λυγμούς, καθὼς εἶδε ἕνα μελανὸ κύκλον γύρω ἀπ' τὴν
κατακλινθεὶς πληγὴν του, καὶ ἄρχισε κλαίγοντας νὰ τοῦ βάζῃ κοι-
νήσεις καὶ καταπλάσματα.

Τὸ παλλημάρι γέλοιος μὲ τὸν τρόμο τῆς φτωχῆς γυναίκας.

— Ἦσυχία, μητέρα, ἦσυχία ! τῆς ἔλεγε. Δὲν εἶνε τίποτε.

Δὲν ἦταν ἄλλωστε ἡ πρώτη φορὰ πού τὸν δάγκωνε σκύλος. Ἐνα
συνεχῶς αὐτὴν τὸν εἶχαν δαγκώσει ὥς τότε καὶ εἶχε ἀκόμα τὰ σημά-
δια τῶν δοντινῶν του.

Ὁ γέρο Κάλντερα πού ἔζητινε μὲ τὴ φασαρία, χωρὶς νὰ τα-
ραχθῇ καθόλου καὶ αὐτός, μίλησε ἀπ' τὸ κρεβάτι του καὶ εἶπε ὅτι
τὴν ἄλλη μέρα ὁ γιὸς του θὰ πήγαινε στὸν κτηνίατρο, ὁ ὁποῖος θὰ
τοῦ κατηράριζε τὴν πληγὴν του μὲ πυρρομένο αἶ-
μα. Αὐτὴ ἦταν ἡ διαταγὴ του, διαταγὴ πού
δὲν ἐπιδέχεται καμμιὰ ἀντίρρηση.

Πράγματι, τὴν ἄλλη μέρα, ὁ κτηνίατρος
κατηράρισε τὴν πληγὴν, χωρὶς ὁ Πάσκουαλ
νὰ ἀντιστενῇ καθόλου ἀπ' τὸν πόνο. Τοῦ εἶπε
νὰ ἀνταπληρῇ τέσσερες μέρες, μὰ ἐκείνος, παρ'
ὅσον τοὺς πόνους του, ἐξακολούθησε νὰ βο-
θᾶν τὸν πατέρα του στὴ δουλειὰ του.

Πέρασε ἕνας μῆνας. Ὅλοι εἶχαν ξεχάσει
τὸ ἀντικείμενον τοῦ Πάσκουαλ καὶ μόνον ἡ μη-
τέρα του δὲν τὸ εἶχε ξεχάσει ἀκόμα. Ἐργίζετο
καὶ τόσο βλέμμα ἀνήσυχον στὸ γινὸ τῆς καὶ

κίτταζε τὸ πρόσωπό του μὲ ἀγωνία.

Ἐξάφνα, ἕνα πρωὶ, ὁ Πάσκουαλ δὲν μπόρεσε νὰ σηκωθῇ
ἀπ' τὸν πάγκο, ὅπου κοιμόταν. Εἶχε πυρετὸ καὶ δυνατοὺς πόνους
στὸ μέρος τῆς πληγῆς. Ρίγη περνοῦσαν ὅλο του τὸ κορμὶ καὶ τὰ
μᾶτια του εἶχαν θολώσει. Ἐστειλαν ἀμέσως καὶ φώναξαν ἀπ' τὸ
γεγονὸς χωρὶς ἕνα γέρο γιατρό, ὁ ὁποῖος μάλις τὸν εἶδε, κοίτησε
θλιβερὰ τὸ κεφάλι του καὶ εἶπε ὅτι τὸ πρᾶγμα ἦταν πολὺ σοβαρὸν.

Ἐκανε ὥστόσο μὴ ἐνεσι στὸ νεὸ καὶ τὸν καθήκοντος ὅπως μπο-
ροῦσε.

Μὰ τὴν ἄλλη μέρα, ὁ Πάσκουαλ δὲν μποροῦσε περὶ νὰ ση-
κωθῇ. Σπασμοὶ δυνατοὶ τὸν συνεύριαν καὶ τοῦ κάκον ὁ πατέρας
του προσπαθοῦσε νὰ τὸν συγκρατήσῃ.

— Παῖδι μου ! Παῖδι μου ! ἔλεγοντες κλαίγοντας ἡ μητέρα του.

Ἄλλωμονο ! οὔτε τὸ ἀντιγνώριζε περὶ τὸ παιδί τῆς. Τῆς φα-
νόταν πῶς ὁ ἴδιος ὁ δαίμονας εἶχε μπεῖ μέσα τοῦ καὶ ἔχονε τὰ νό-
για του στὴς ἀγκυλὲς του, γὰρ νὰ τὸ βασανίσῃ.

Ἐπειτα ὁ ἀρρωστὸς ἤρπασε καὶ ἐσπώμεινε ἀκίνητος καὶ θνη-
τονόμος. Ἐπὶ τὸν βόηκε ὁ ἄγος ἡ ἀρρωστητικὴ καὶ τοῦ ἐ-
φίτασε καὶ αὐτὴ μὲ τοὺς ὄφλους. Προχώρησε δεξιὰ πρὸς τὸ
κρεβάτι του καὶ γὰρ πρώτη φορὰ τόλμησε νὰ τοῦ πιάσῃ τὴν χεῖρα,
κατακλινθεὶς συγχρόνως ἀνάλυση γὰρ τὸ πάθος τῆς αὐτοῦ.

— Τί κάνεις ; τὸν ρώτησε.

Μὰ αὐτὸς, ὁ ὁποῖος τὴν λάτρευε, οὔτε τὴν εἶδε, οὔτε τὴν ἄ-
κουε, οὔτε τὰ χεῖρά τῆς ἔβλεπε.

Οὔτε ὁ γῆ Θεοῦ νάχε ξεσπάσει στὸν κάμνο, δὲν θὰ μύσταν κα-
κὸ. Κι' αὐτοὶ χωρικοὶ εἶχαν δαγκωθεί ἀπὸ σκύλους καὶ δὲν μποροῦ-
σε περὶ νὰ εἰσέλθῃ νὰ ἐργαστοῦν τοὺς ἀρρωστους ἀπὸ τοὺς ὄφλους. Ποιὶ
ἦσαν λοιπὸν οἱ λυσσασμένοι ;

Ὅλα ἡ ἔξω ἀντηχοῦσα ἀπὸ πυροβολισμούς καὶ ὅπου ἐπρόβα-
λαν σκύλοι, οἱ χωρικοὶ τοὺς ἔτρεχαν.

Τὴ νύκτα δὲν φανόταν οὐτ' ἕνα φῶς πούθεν καὶ μόνον ἕνα μ-
κρὸ κόκκινο σημάδι, δακρύ φωτός, ἔτρεπε μέσα στὰ σκοτάδια. Ἐ-
βγαλε ἀπ' τὸ σπῆτι τοῦ Κάλντερα, ὅπου ἡ γυναῖκα, καθήμενη κα-
τὰ γῆς, γύρω ἀπ' τὴν λάμπα, ἀναστενάζων φο-
βισμένη, καθὼς ἀκούων τῆς διαπραγματικῆς
κρυφῆς τοῦ ἀρρωστοῦ καὶ τὸ τρίξιμο τῶν δον-
τινῶν του.

Ἡ φτωχὴ μητέρα κρεμόταν ἀπ' τὸ λαμπρὸ
τοῦ λυσσασμένου αὐτοῦ πού τὸν φοβόντουσαν
καὶ αἱ ἄνδρες. Μόλις τὸν ἀντιγνώριζε ἡ δυστυ-
χημένη ! Δὲν ἦταν περὶ αὐτός, μὲ τὰ μᾶτια πε-
ταγμένα ἔξω ἀπ' τῆς κόγχης τους, μὲ τὴν πε-
λιδιὰ καὶ μελαγχολικὴν του ὄψη, μὲ τοὺς σπασ-
μοὺς πού τὸν συνεύριαν καὶ μὲ τοὺς ἀφροσύ-
νους πού ἔβγαζαν ἀπ' τὸ σπῆτι τοῦ Πάσκουαλ
τὸ δάκρυ μὲ κραγὸς ἀπελασμένους, χτυποῦσε

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΕΡΩΣ ΔΙΚΑΣΤΟΥ

Την ήσυχη και την βαρειά, σαν τέλμα, του χωριού ξοή, ετάραξε ξαφνα — σωστή θα νόμιζε κανείς φουρτούνα — ένα νέο:

— Τά μάθαι' άρε σεις,

της και του γαμπρού.

Όλοι τον θυμούνταν, που πήγε στο χωριό «μιστοφόρο», μ' έναν τρύφο εντυφώδης στον ήλιο, από ένα κοντινότερο χωριό, για να βοηθήσει και να ξοή. Και μιά από δω, και μιά από κεί, τη μιά δουλειά αφιόνοντας και την άλλη άρχίζοντας, άρχισε να «πάινει» τα. Στο τέλος νοίκιασε μιά μικρή, σκοτεινή και κρύα αποθήκη του Πασιωμίου, που βάσανε τουλομυτρία μιά φορά κι' έγκατέστησε εκεί μέσα το μαγαζί του. Και τί μαγαζί!... Από μάλιστα σπάγγους, δύο — πρεϊς ποστέλλες σίκα, λίγα κοντά από λουμίνια άδειανά και λίγα λαμπυράκια. Έκει μαγειρεύει λίγο φαί, κάθε Σάββατο που έρχονται οι χωρικοί στην εβδομαδιαία αγορά και τις άλλες τις ημέρες μάλωνε παπούτσια ή μάξιενε κότες κι' αυτά και τάινε στους μεταπράτες για τη χώρα.

Πολλοί τώρα στο χωριό έπείναν κι' έλεγαν, ότι την πρώτη «εργασία» την έκανε, κλέβοντας το κοντί της εκκλησίας. Άλλα που δεν είχαν — αν και ήταν βέβαιον — πως να το αποδείξουν αυτό, το ψιθύριζαν μόνο... Όπως κι' αν ήταν όμως η δουλειά, σιγά — σιγά ο Κρατιμένος ο Χρηστάς «επέπαινε», όπως έλεγαν. Έγκράμισε το μαγαζί του, άγόρασε και το δούλερό κατάστημα, το άνοιξε και το μεγάλωσε, έφτιασε αποθήκες που ήταν πάντα γεμάτες από σιτάρι και καλαμπόκι και σε ιδιαίτερο τώρα παράστημα μαγειρεύει μεδεόνα και φαγητά, με σάλλες κόκκινες, για τους χωριάτες που κατέβαιναν στο «αζάρι» του Σαββάτου. Έπειος στην πιο σκοτεινή μεριά του μαγαζιού του, πίσω από κάτι κάγκελα, σαν άσος μέσα στη φωλιά του, ήταν εγκατεστημένος ο Χρηστάς, με τα γυαλιστερά του, πονηρά μάτια, κοντά σ' ένα χρηματοδότη, στο οποίο είχε τα χρυσασμένα γραμμάτια του κόσμου του φτωχού, τα αντίγραφα των συμβολαίων και τα επιδοτήρια των αγωγιών.

Άλλα τί κόποι και τί στερήσεις και τί άδικίες, όσων να φτάσει ως εκεί! Τι ημέρες πείνας και τί ημέρες ταλαιπωρίας. Δεκατέντε χρόνια σκούρια απ' το κεφάλι του δεν άλλαξε και πανωφόρι άλλο δεν άγόρασε. Τα χοντρά του τα παπούτσια, τα πετοιμένα με τριπλή σορά πάνω και τα προκομένα με χοντροκόρες, νόμιζε κανείς πως ήταν ουδερένα κι' άκατάλυτα. Φομά κι' έληξες βράδυ και μεσημέρι, κι' όταν ήταν γιορτή, έβραζε λίγα φακόλια και περνούσε μ' αυτά τρεις μέρες! Την πρώτη βοιτούσε στο ζουμί και τις άλλες δύο φομά της βδομάδας, κόβοντας και κλεφτολογώντας τα «κατάστημα». Έτσι, οι θαμώνες δεν έβλεπαν ο ένας τον άλλο. Κι' όταν πήγαινε κανένα χωριό να πείσει ή άγοράση τουλομυτρία ή έληξες, ο Κρατιμένος της τα έβαζε σε άμπελοφυλλία τις περισσότερες φορές, για να μην ξοδεύεται για «εστράτος». Στην περίστασι αυτή, άναβε ένα «κατηνέριο» πετρελαίου, πολυκαπνο

Διεκρίθη εις το μοναδικό μάθημα της ερωτικής αλληλογραφίας...

και μαυρόκαπνο, για να του φέγγη να έκοιμηθεί. Συγχρόνως παρατηρήθη εις το μαγαζί και το έξης παρτίκι, κοσμάκης που πήγαινε κι' άπιδανε εκεί σε μιά άκρη τις δυοτέλλες του, τις έχανε. Όλοι είπαν, ότι ο Κρατιμένος τις βοιτούσε κι' αυτές, όπως έβλεπε άλλοτε από τον χωριό των «εστράτος», για να τρώη, τα σπαρμένα ξεροκάμματα και τις γωνίες της μπαρτάρας.

Διαδόσανε ακόμα κι' ένα άδικο: Πώς την παραμονή της ημέρας που θα γινόταναν οι άγοράδωνες της κόρης του με τον κ. Θεμιστοκλή Δικαστή, τον πρωτοδίκη, και θ' άνοιγε κι' αυτός για πρώτη φορά το σπίτι του και θα καλούσε λίγον κόσμο, λέγανε, πως είχε στη γυναικά του — Παρασκευή, Παρασκευή. Άλλοι που θα ήσαν έτοιμοι να 'άγοραδωνάσαν, μάζεψε δια τα μπαρτάκια και τις «εστράτους» στο διάδρομο...

— Γιατί; ρώτησε η Παρασκευή, φοβάσαι μην τα κλέψουν; — Όχι, μην τα γνωρίσουν! Λένε πως είστε ο Χρηστάς.

Το κορίτσι του Χρηστά, παρασημασμένη κι' απ' τα τέταρα του, κόρη βλαχοδμήτρου παλαιού, είχε δια την περηφάνειά της τις άξιώσεις στον μεγάλο δασκάλιο.

— Όταν ο πατέρας μου ήταν δήμαρχος, άκουσε (Όριονείας) κι' έλεγαν υπερήφανα ή κ. Χρηστά.

Στην κόρη του ο Χρηστάς είχε δώσει μάθημα να πείσει.

Την έστειλε στα Μικρά Γυμνάσια, όπου κι' ορίθη εις το μοναδικό εκεί μέσα μάθημα της ερωτικής αλληλογραφίας, με συμπαθή, καθηγητά και τω τότε κρινό κοινά... Κατόπιν έγινε έντιμος εις πάλιν κοινωνικά και φυσικά μυστήρια, αφού διεκρίθη εις την ηθική και την σπουδή πολλών και διαφόρων βιβλίων ερωτικών, που είχε σήμερα εν χρήσει εις δια τα Μικρά Γυμνάσια, αφού έτελειποιήθη εις δια τα εργαλεία μαθημάτων και άρίστηκε εις τη γυμναστική, μάλιστα να χορεύει και να πηδά επιτυχώς και άνα γυμναστήριον, πασιόλους, έζηλε πληρώσει κατόπιν την Κοινωνία, με διας τάς σημαίας και τα σήματα φρεγγάδας ανεμόμυλων, ήμιασθες και πολυήφανα.

Και ως τοιαυτή, εις το πείσμα της ζωής της, πλέουσα, άρματωμένη με μακρινά και μακρινά, δια μαθημένα και πασιόλους — ως γαίτα καλοκαίρι — την Κοινωνία, με διας τάς σημαίας και τα σήματα φρεγγάδας ανεμόμυλων, ήμιασθες και πολυήφανα.

Και ως τοιαυτή, εις το πείσμα της ζωής της, πλέουσα, άρματωμένη με μακρινά και μακρινά, δια μαθημένα και πασιόλους — ως γαίτα καλοκαίρι — την Κοινωνία, με διας τάς σημαίας και τα σήματα φρεγγάδας ανεμόμυλων, ήμιασθες και πολυήφανα.

Και έπειδη καθέναν τους εύρισκε απόν άλλον, ό,τι έκανε απόν ίδιον, ταίριαζαν άμέσως. Και ταίριαζαντες, έδωσαν την άδελφότητα υπόσχεσι συμβιώσεως. Κι' έτσι συνεθετήθη και άναρχη ή τελματώδης του χωριού ξοή και κάθε ένας άφησε εις τον τις δουλειές, για να έξεταιση και να φιλοσοφήσει έκαστος μεμνηστικέμενους...

— Τά μάθαι' άρε σεις; Ού δικαστής ού κύριος Δικαστής, ορθευομένης τη Σούλα του Χρηστά!

— Άρη, τί μου λές!... Άλήθεια!...

Πηγή γλυκύντης, κυφίλη γεμάτη με τρεφές κηρύθρες, υπερεξελεσμένη, ή ξοή των δύο άρραβωνιστικών...

Μέσα στην τόσο ειρήνη, ένα μέγα πνεύμα ήταν σκοτεινό, αλλά θα το υπαρχόταν και το κείνο. Έκείνη ήταν, ή ήλπιε να γίνει, ή έλπιε να είναι, σοβαρός, ως λεκτογράφος της ζωής, άγροποδοπούς και κτηνοτροφός.

— Πώς την ένομιζε αυτός.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Το τέλος.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ

ΕΡΩΣ ΔΙΚΑΣΤΟΥ

Το μεγάλο παρτίκι του συγγραφέως. Ένω άγωνίζεταν να κατακτήσει τη φήμη και τον πλούτο. Η γκρίνια της μητέρας του. Μιά καλή και άφρασημένη άδελφή. Η έπιστολές του Μπαλζάκ στη Λαυρα. Πώς έδημιούργησε το μεγάλο του έργο ο συγγραφέας, μέσα στη δυστυχία και τις άπογευσεις. Το είδύλλιο του με την κόρησά Χάνασκα. Οι γάμοι τους, κ.τ.λ.

Όνορε ντε Μπαλζάκ, ο μεγαλύτερος Γάλλος μυθιστοριογράφος, έδωσε στον κόσμο, έκτός από το τιτάνιο έργο του, κι' ένα μοναδικό παράδειγμα θέλησεως και άντοχής. Φτάνει να συλλογιστή κανείς με πόσα βάσανα, με πόσες οικονομικές στενοχώριες και με πόση άγωνία έζησε ο συγγραφέας αυτός μέσα σε είκοσι μονάχα χρόνια το κολλοσιαίο φιλολογικό οικοδόμημά του, για να μείνει κατάληκτος μπρος στη ρώμη και τη γονιότητα του χαλκέντερου μυθιστοριογράφου.

Το τρομερό όμως με τον Μπαλζάκ ήταν πως σ' όλη του τη ζωή τον βασάνισε, περνούσε απ' την καταδρομή της τύχης, ή ίδια ή μητέρα του, ή μητέρα του μεγάλου του γιου της και τον θεωρούσε πάντα, ως τη στιγμή που έλειπε τα μάτια της. Έναν άδιόρθωτο όνειροπόλο, έναν άνθρωπο άνικανο για... σοβαρά δουλειά!

Η άλήθεια έξ' άλλου είναι πως ο Μπαλζάκ είχε μια άδελφή, τη Λαυρα, που τον καταλάβαινε, που πίστευε στην αξία του και που ήξερε να τον παρηγορή στη δυστυχία του με τα γλυκά της λόγια. Μά ήθελη άποώσει της Λαυρας δεν μπορούσε να κλείσει τις πληγές που άνοιγε στην καρδιά του. Όνορε ή δύστροπη μητέρα του με τα νεύρα και τις γκρίνιες της... Ένώ ο Μπαλζάκ άγωνιζόταν στο Παρίσι για να δημιουργήσει ένα όνομα στη φιλολογία, γράφοντας δεκάδες και δεκάδες φορές το είκοσιτερόαρο — μοναδικό φαινόμενο άντοχής — ή μητέρα του του έγραφε από την επαρχία ότι καλύτερα θα έκανε, αντί να γράφει βιβλία, να πάει να έργασθι σε κανένα έμπορικό ή συμβολαιογραφικό γραφείο!

Φαντάζεστε τώρα τί ψυχολογία ήταν για τον Μπαλζάκ; Αποθαρονητικά αυτά λόγια της μητέρας του. Και όταν, από καιρό σε καιρό, πήγαινε στο πατρικό του σπίτι για να ξεκουρησθι λίγα λεπτά στους άσους του, ή μητέρα του δεν άφανε να πάει χαμένη καμιά είκαιρία για να τον πικρήσει και να τον κάνει να φύγει μα' όρα άρχιτερα για το Παρίσι, με την καρδιά βαρειά.

Όστόσο, δεν πρέπει να νομίζετε ότι ή μητέρα του Μπαλζάκ είχε κακή καρδιά. Κάθε άλλο. Άγαπούσε πολύ τον γιό της, αλλά με τον δικό της τρόπο. Ήταν πολύ πρακτική γυναίκα και ποθούσε να διη τον γιό της να κάνει κανένα θετικότορο επάγγελμα για να εξασφάλισι το μέλλον τους. Γκρίνιαζε λοιπόν άκριβώς έπειδη τον έβλεπε να ξη πάντοτε στο σύννεφο, να άδιαφορή για τα συμφέροντά του και να χάνεται με τη φιλολογία.

Έμπιστευτικώς σ'ό λένω — έγραφε μιά μέρα ο Μπαλζάκ στην άδελφή του από το Παρίσι — ότι ή δυστυχισμένη ή μητέρα μας κοιτεύει να γίνη νεύρικη, όπως και ή γιαγιά. Τις λίγες μέρες που πέρασε τελευταία κοντά σας, δεν έκανε τίποτ' άλλο παρά να γκρινιάζει για να μου παραπονείται διαρκώς... Μά ήταν τόσο δύσκολο να καταλάβη ότι ήθελε να περάσω μιά βδομάδα κοντά σας για να ξεκουρησώ από την έπισηνη ζωή της προγετούσεως — για να βρω κοντά σας λίγη παρηγοριά, κι' όχι για να φύγω περισσότερο πικραμένος; Θεέ μου, γιατί ή μητέρα μας να μη είχε περισσότερο λογική; Γιατί έζητά πάντοτε να με βασανίζει; Τι της έκανα; Δεν άκολούθησα τις συμβουλές της; Είπε θυμωμένη μαζί μου έπειδη δεν έβγα έμπορος; Μά αφού έννοιωθα μεγάλη, άκατανικήσι κίσι για τη λογοτεχνία!...

Άσπρα τέτοια παραπονετικά γραμμάτια έστειλε ο Όνορε στην άδελφή του.

Ένα από τα πιο συγκινητικά είναι και το παρακάτω που το έστειλε στη Λαυρα μετά την οικονομική καταστροφή που έπαθε όταν θέλησε να γίνη, από συγγραφέας, έκδοτης για να κερδίσει περισσότερα χρήματα και να πείσει τους δικούς του ότι είναι ικανός να γίνη πλούσιος. Την έσχη έκείνη ο Μπαλζάκ αναγκάστηκε να φύγει από το σπίτι που έμενε και να πάει να καθίσει σε μιά σοφίτα για λόγους οικονομίας.

«Έθαν προχτές — έγραφε στην άδελφή του ο Όνορε — μερικοί συγγενείς μας και με είδαν στο καινούριο δωμάτιό μου. Πόσο με πίκραναν αυτοί οι άνθρωποι με τα προσδελήτικα τους λόγια! Ή άναλγησία τους έφτασε στο σημείο να με κατηγορήσουν ότι έχω πωλήσει ή επιπλά, άναλόγους των οικονομικών μου μέσων. Μά, για το όνομα του Θεού! που είδαν αυτήν την πολυτέλεια; Τα λίγα έπιπλα που έχω τώρα είναι τα μόνα πράγματα που μου έμειναν από την οικονομική καταστροφή που με βόηκε τελευταία... Οι τοίχοι

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΤΙ ΤΡΑΒΗΞΕ Ο ΜΠΑΛΖΑΚ ΑΠΟ ΤΗ ΜΗΤΕΡΑ ΤΟΥ!

Το μεγάλο παρτίκι του συγγραφέως. Ένω άγωνίζεταν να κατακτήσει τη φήμη και τον πλούτο. Η γκρίνια της μητέρας του. Μιά καλή και άφρασημένη άδελφή. Η έπιστολές του Μπαλζάκ στη Λαυρα. Πώς έδημιούργησε το μεγάλο του έργο ο συγγραφέας, μέσα στη δυστυχία και τις άπογευσεις. Το είδύλλιο του με την κόρησά Χάνασκα. Οι γάμοι τους, κ.τ.λ.

είνε ταπειταριαμένοι από πρόστυχο χαρτί, που το κόλλησα μόνος μου... Που είδαν, λοιπόν, την πολυτέλεια;... Έρείς όστόσο ποιά είχε ή καθαρή άλήθεια; Δεν βγαίνει έξω για να μην άναγκασθώ να κάνω μικροέσοδα, και μέσα στο δωμάτιο φορώ μονάχα το πουκάμισο και το πανταλόνι, για να μη λιώνω τα ρούχα μου!... Αλλά γιατί δεν τα λαβαίνουν όπ' όλη τους;».

Και ο Μπαλζάκ συνεχίζει: «Ω, αν ήξερες, άδελφοί μου, πόσο με βασανίζει ή σκέψη ότι όλοι οι συγγενείς μας με νομίζουν άνικανο, άνάξιο άνθρωπο... Έσύ μονάχα γνωρίζεις αν έχω κάτι στην ψυχή μου... Μά πως να πείσω και τους άλλους ότι έχω κάποια αξία; Πως να πείσω τη μητέρα μας ότι εργάζομαι μέρα και νύχτα για ν' άποκτήσω τη δόξα, για να την κάνω να υπερηφανεύεται για μένα;».

«Όταν θα έπιτύχω εκείνο που θέλω, όλοι τότε θα καταλάβουν τους σκληρούς άγώνες μου. Μά τότε θα είναι πολύ άργα. Γιατί όταν θα ετύχησω, θα κλείσει τα μάτια μου για πάντα... Έχω από το θλιβερό προαίτημα...».

Είκοσι δολόκληρα χρόνια βάσταξε ή μαρτυρική αυτή ζωή. Χρόνια δημιουργικά, μά και τραγικά για τον μεγάλο συγγραφέα. Ο Μπαλζάκ είχε γράψει στο διάστημα αυτό τα περισσότερα βιβλία του, τ' άθάνατα άριστοεργάτά του. Ή δόξα του όμως δεν συνεκίνησε διόλου τη μητέρα του, ή οποία εξακολουθούσε να του γκρινιάζει και να το παραπονιέται ότι δεν έννοούσε να βάλει μυαλό!...

— Είλε καιρός σου πεί να λογικευθής, Όνορε! του έλεγαν. Δεν είσαι πεί μικρό παιδί! Τα χρόνια πέρασαν... Γέρασες και κάνεις άκόμα σαν παιδί!...

Πρέπει να ληστούμε να σημειώδη ότι ποτέ ο συγγραφέας δεν διαμαρτυρήθηκε για τις παραξενιές της μητέρας του. Ποτέ δεν θυμωσε μαζί της, ποτέ δεν της είπε κανένα πικρό λόγο, μολονότι έκείνη τον είχε ποτίσει με τόσα πικρά ποτήρια. Ο σεβασμός προς τη μητέρα του ήταν, σ' αυτόν, άνώτερος από κάθε άλλο αίσθημα... Κι' αυτό δείχνει την καλή καρδιά και τον άγαπό χαρακτήρα του μεγάλου μυθιστοριογράφου.

Έπρεπε να γεράσει σχεδόν ο Μπαλζάκ — να τακισθι όχι τόσο από τα χρόνια, όσο από τα βάσανα και την υπερασπία — για να γνωρίσει τη μεγαλύτερη χαρά της ζωής του. Και τη χαρά αυτή τη γνώρισε κοντά στην κόρησά Χάνασκα, μιά μορφωμένη Ρωσίδα, με την όποι έλεγε άλληλογραφία πολλά χρόνια, χωρίς να την άναρτήσει στο πρόσωπό, και ή όποιά δεχτηκε — δι' αλληλογραφίας πάντοτε! — να γίνη γυναίκα του.

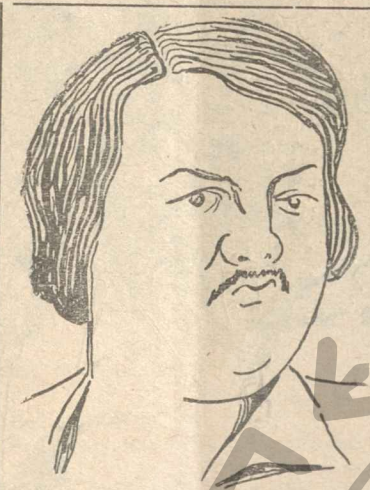
Ο Μπαλζάκ θα ήταν τότε 49 περίπου χρόνων. Μά ή καρδιά του άφουσε την άγάπη. Έξ' άλλου, τον χαρακτηρίζε πάντοτε μιά άπείαντη πίστι στο μέλλον. Μόλις λοιπόν έλαβε το γάμισό, στο όποιο ή Χάνασκα του έλεγαν ότι τον περιμενε στην πατρίδα της για να ζήσουν τους γάμους των, άφησε στη μέση τα βιβλία που έγραφε κι' έτρεξε στη Ρωσία για να συναντήση την άγαπημένη του.

Η μητέρα του Μπαλζάκ είχε έτοιμο φρενών όταν έμαθε ότι ο γιός της έπρόκειτο να παντρευθι, χωρίς να γνωρίσει αυτή τη νύφη και να έγκρινι τον γάμο. Έννοησε να ξη πάντοτε από την έπισηνη ζωή. Κάθισε τότε και του έγραψε ένα γραμμάτιο υποτακτικό. Και ο Μπαλζάκ έλεγε, κατά τη συνήθειά του, τα παραπονιά του στην άδελφή του:

«Είμαι βέβαιος — της έγραφε — ότι δεν θα σου έδειξε ή μητέρα το γραμμάτιό μου που μου έστειλε. Γιατί, αν σου το έδειξε, θα προσπαθούσε να την πείσει ότι δεν έπρεπε να δηλητηριάσει τη χαρά μου με τέτοια λόγια... Όποιος θα διάβαζε το γραμμάτιό αυτό, θα έκανε τη σκέψη, ή ότι έχω έμειν ένας άπείητος και άχαριστος, ή ότι ή μητέρα μου είχε κακή και δύστροπη γυναικά. Στην πραγματικότητα όμως δεν συνέβαινε ούτε το ένα, ούτε και το άλλο. Ή μόνη άλήθεια είναι ότι ή άγαπημένη μου ή μητέρα με παρεξήγησε, γιατί δεν έβριζε πόσο την άγαπούσα!...

Μά γιατί να μου στείλη στην έφημερίδα ένα γραμμάτιό τόσο ψυχρό, χωρίς να μου γράφη ούτε μιά στοργική λέξη; Θεέ μου! τί πικρό φαρκάκι ήταν αυτό που έμαθα!...

Υστερ' από λίγον καιρό ο Μπαλζάκ έκανε τους γάμους του με την κόρησά Χάνασκα. Μά δεν πρόλαβε να χαρή την εύτυχία ζωνιά της, γιατί πέθανε πριν προφτάσει να κλείσει χρόνος μετά τον γάμο τους... Ή λυπή που έδειξε ή μητέρα του πεί, στο νεκρό του ένοχό του παιδιού της, φανερώσει τα πραγματικά αισθήματα της γυναικάς αυτής, ή όποιά ήταν μέν καλή κατά βάθος, αλλά δεν ήξερε να εκδηλώη την καλωσύνη της.

Ο Όνορε ντε Μπαλζάκ.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΟΛΙΣ —τόν καιρό της Γαλλικής 'Επανάστα-
σεως— είχαν αρχίσει να υποχωρούν οι τελεν-
ταίοι βασιλόφρονες της Βενδέας, ο στρατη-
γός 'Υσέ περικινώσε το χωριό που ήταν έ-
κει κοντά και διάταξε τους στρατιώτες του να
καταλάβουν τους γειτονικούς λόφους και τα
δάση.

Ήταν βέβαιος, ότι ο άδβας Ζωμπέρ και
οι άλλοι τρεις ή τέσσερες μοναρχικοί, οι όποιοι
σώθηκαν απ' τη σφαγή, θα είχαν καταφύ-
γει στο χωριό εκείνο.

Ο 'Υσέ λίγο ενδιαφερόταν για τους άλ-
λους βασιλόφρονες. Ήθελε όμως με κάθε
τρόπο να συλλάβουν τον άδβα, ο όποιος του
είχε ξεφύγει ως εκ θαύματος.

Είχε υποσχεθεί ένα μεγάλο ποσό χρημάτων σ' εκείνον που θα
του παρέδιδε τον Ζωμπέρ. Άλλα κανείς, όταν ο στρατός μπήκε στο
χωριό, δεν παρουσιάστηκε για να προδώσει τον άδβα.

Τότε ο στρατηγός σκέφτηκε, ότι χωρίς άλλο, ο άδβας για να
σωθεί, θα είχε μεταμφιεστεί, και διάταξε τους στρατιώτες του ν' α-
δειάσουν γρήγορα τα δρομάκια, τα σπίτια και τις άποδοχες από
τους κατοίκους του χωριού και να τους μαζέψουν όλους, άντρες και
γυναίκες, στην πλατεία, μπροστά στην εκκλησία.

Η διαταγή αυτή εξετελέσθη άμέσως. Μπουλούνια δολοφονη-
χωρικών σύρθηκαν σαν ζώα στην
πλατεία.

Πώς θα μπορούσαν όμως ν'
ανακαλύψουν ανάμεσα σ' όλους
άνθρώπους τον νεαρό άδβα, τον
όποιο οι στρατιώτες δεν ήξεραν
καθόλου προσωπικώς;

Ο στρατηγός 'Υσέ κτύπησε
προσεκτικά έναν-έναν τους χωρι-
κούς και οι στρατιώτες έρευνού-
σαν μια-μια όλες τις χωρικές.
Εξέταζαν ακόμα τα χέρια όλων,
χέρια ροζιάρικα, ρυπαρά κι' άπε-
ριποίητα, χέρια χωριάτικα.

Διάβολε, σκεφτόταν ο 'Υσέ,
δαγκώνοντας τα χείλη του με πεί-
σμα, ο Ζωμπέρ εινε έδω, χωρίς
άλλο, μ' άκούει, με βλέπει... Είν'
έδω, ανάμεσα στους άλλους, άλ-
λά πώς απ' όλους εινε; Μή τι
μέσον θα τον αναγκάσω να φε-
νερωθώ, να προδοθώ;

Η σκέψις αυτές έκαμαν στο
τέλος το στρατηγό ν' άγριέψει
και να ξεσπάσει σ' έβλαστημίες
και φροβές:

—Θα κάμω, ούρλιαζε, όλο το
χωριό!... Θα τόν κάμω στάχτη!...

Μα οι άναθοι χωρικοί δεν έ-
λεγαν λέξη. Άκουγαν το στρατη-
γό μ' ένα ύψος σχεδόν άποβλα-
κωμένο.

Κι' ο 'Υσέ άπόλαμπε πειά, ά-
πελίστηκε, σάπασε.

Σ'έ λίγο, τη στιγμή που ο στρατηγός, πνιγμένος απ' την άφρονη
οργή του, έμπαινε στο σπίτι που είχαν εγκαταστήσει το στρατηγείο,
ο ύπαισιπότης του τον πλησίασε και του είπε:

—Στρατηγέ, ο αϊχμάλωτός μας Γερμανός λιποτάκτης θέλει να
σας μιλήσει.

—Νά τον τουφεκίσουν! ούρλιαζε ο 'Υσέ, ποθώντας άγρια να
ξεθυμάνη η λύσσα του πάνω σ' όποιονδήποτε.

—Να, θα τον τουφεκίσουν, στρατηγέ μου, εξήγησε ο ύπαισι-
πότης, αλλά πριν πεθάνει, θέλει να σας πη κάτι. Θέλει να σας έμ-
πιστευτή κάτι για τον άδβα Ζωμπέρ.

Η φουσιγονμία του 'Υσέ άλλαζε έκφραση άμέσως.

—Για τον άδβα Ζωμπέρ; φώναξε. Γρήγορα, φέρετε μου έδω
τον Γερμανό.

Ύστερα από λίγα λεπτά, ο αϊχμάλωτος βρισκόταν μπροστά στο
στρατηγείο.

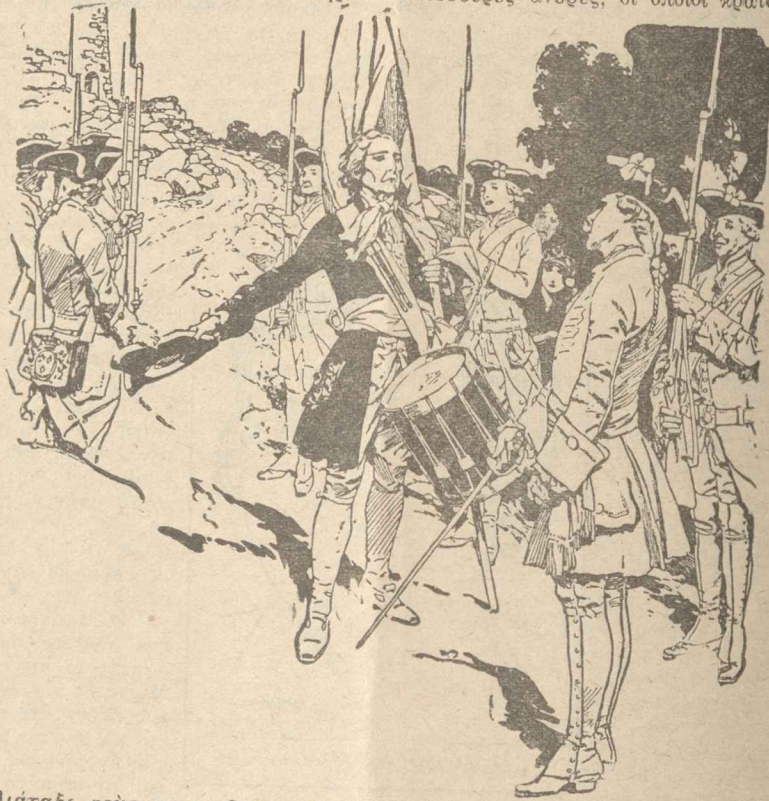
—Έχεις κανένα μέσον ν' ανακαλύψης τον άδβα; τόν ρώτησε
άπότομα ο 'Υσέ.

—Μάλιστα, στρατηγέ μου, άπάντησε ο αϊχμάλωτος.

—Τόν ξέρεις, τόν είδες ποτέ σου;

—Δέν τόν ξέρω, δέν τόν είδα ποτέ. Άλλά κάτι σκέφτηκα. Θα
με τουφεκίσουν, δέν είν' έτσι;

ΟΤΙΩΣ Ο ΙΟΥΔΑΣ...

Διάταξε τους στρατιώτες να καταλάβουν τους γειτονικούς λόφους
και τα δάση...

άρχισε να σποράχνη τους χωρικούς, για να μπορούσε να τρέξει
έξω, στην πρώτη γρομμή.

Μα οι χωρικοί τον περικινώσαν σιγχτά και του ψιθύρισαν
σιγά:

—Μή σαλεύετε, μη σαλεύετε, λοιπόν. Θα σας καταλάβουν
σας πιάσουν...

Μα ο νέος έσπαρχνε τώρα άόμοια πιά ζωγρά και ψιθύριζε
σιγά, έκτεντικά:

—Άφήστε με να περάσω, φίλοι μου, σας παρακαλώ. Άφή-
στε με να περάσω, πρέπει...

Μα οι χωρικοί ήσαν άποφασισμένοι να μνη τον άφήσουν να
πάρει.

—Ήσυχα, για τ' όνομα του Θεού! Θα ήσαν τρέλλα να
στέψετε στους μορφασμούς και στους δόνητους αυτού του άν-
θρώπου; Αυτός ο άνθρωπος εινε ένας κατσάκος. Πρόκειται περί φάρ-
μακίου...

Η συνοδεία πλησίαζε... Τα γαλανά μάτια του νέου χωρικού
λαμπαν τη στιγμή αυτή κι' η φωνή του ήσυχωσε, πάλιν στο ίδιο
ύπερτάτη συγκίνησι:

—Εινε ίσως μια άτιμη φάρσα, φίλοι μου, είπε, αλλά μπορεί
να εινε αλήθεια. Δέν θ' αφήσω έναν χριστιανό να πάει στο θάνατο
και, χωρίς ν' άποκριθώ στην ύστατη έκκλησί του. Δέν θέλω να
είμαι...

Ο Ζωμπέρ, που ήσαν ακόμα σκεπτικιστές, με τόν ξαφνικό αυτό
απότομο, φωνάζοντας, ταράχτηκαν με τόν ξαφνικό αυτό
απότομο.

Οι δημοκρατικοί στρατιώτες, με τις λόγγες έλπιες, πάλιν
και τους, φωνάζοντας και βλαστήμοντας άγρια, έλεγαν μ' έ-
ξέπνο τον Γερμανό αϊχμάλωτο, τρομαγμένο, ασπασμένο.
Ψιθυρισμοί άκούστηκαν:

—Εινε ο Γερμανός αϊχμάλωτος! Θα τον τουφεκίσουν!...

Το πλήθος, διασπασμένο για ένα τέτοιο θέμα, άνοξε
να περάσει ή συνοδεία.

Ο αϊχμάλωτος περπατούσε σιγά, πρώτος απ' όλους, έλπι-
ώντας, ότι οι όποιοι κρατούσαν από ένα γυναικό παιδί
τους.

Ο στρατηγός 'Υσέ ήσαν
κατόπι. Οι άλλοι στρατιώ-
τες, ακολουθώντας, σέρ-
νονταν με
σιγές μύτες των.

Έξαφνα ο μελλοθάνατος
χίσε να παραπονεθεί με
την πνιγμένη απ' τους
έκτεντικά κι' άπειστα.

—Θα με σκοτώσουν, πάλι
σε, θα με σκοτώσουν!...

Φοβήματα τον θάνατο
τόν Θεό... Δέν πρόκει-
ται ποιά θα έσκη η
ποιή που θα έσκη η
σώμα μου, τρέμω για τη
ρία που περιμένει την ψυ-
χή μου που απ' την
απ' τις άμαρτίες. Α, τι
ρό, Θεέ μου!... Θα φαν-
τόν άλλο κόσμο, χωρίς
σ' κανένα τόσο μεσημέ-
ρι, χωρίς να έξοικονομή-
ν' άκούσω μια λέξη εύ-
συνήμισης, χωρίς τούτο
ιδώ στο δρόμο μου κα-
γαίνω έναν σταυρό. Έτσι
ρό, πριν πεθάνω...

Άκούοντας τ' έκτεντικά
αυτά λόγια, μέσα στο
των χωρικών, ένας πόν-
ντιμένος χωριάτικος, παρ-
Έκανε μια κίνηση έρω-
κή, σαν να ήθελε να
π' απ' τον κόσμο του κι' έ-
αρχισε να σποράχνη τους χωρικούς, για να μπορούσε να τρέξει
έξω, στην πρώτη γρομμή.

Μα οι χωρικοί τον περικινώσαν σιγχτά και του ψιθύρισαν
σιγά:

—Μή σαλεύετε, μη σαλεύετε, λοιπόν. Θα σας καταλάβουν
σας πιάσουν...

Μα ο νέος έσπαρχνε τώρα άόμοια πιά ζωγρά και ψιθύριζε
σιγά, έκτεντικά:

—Άφήστε με να περάσω, φίλοι μου, σας παρακαλώ. Άφή-
στε με να περάσω, πρέπει...

Μα οι χωρικοί ήσαν άποφασισμένοι να μνη τον άφήσουν να
πάρει.

—Ήσυχα, για τ' όνομα του Θεού! Θα ήσαν τρέλλα να
στέψετε στους μορφασμούς και στους δόνητους αυτού του άν-
θρώπου; Αυτός ο άνθρωπος εινε ένας κατσάκος. Πρόκειται περί φάρ-
μακίου...

Η συνοδεία πλησίαζε... Τα γαλανά μάτια του νέου χωρικού
λαμπαν τη στιγμή αυτή κι' η φωνή του ήσυχωσε, πάλιν στο ίδιο
ύπερτάτη συγκίνησι:

—Εινε ίσως μια άτιμη φάρσα, φίλοι μου, είπε, αλλά μπορεί
να εινε αλήθεια. Δέν θ' αφήσω έναν χριστιανό να πάει στο θάνατο
και, χωρίς ν' άποκριθώ στην ύστατη έκκλησί του. Δέν θέλω να
είμαι...

ΤΟΥ CHARLES FOL

για κανένα στο λαμό μου. Μη μου μιλάτε πειά, μη με κιντάτε
πειά. Φύγετε μακριά μου. Άφήστε με να περάσω μόνος, δλομόνα-
χος. Δέν σας παρακαλώ πειά, σας το διατάσσω, έν όνόματι του
Χριστού!...

Ύπρχε τόση δύναμις έπιβολής στη φωνή του και στο βλέμμα
του, όστε οι άλλοι ύπαισιπότης και παραμέρισαν.
Και καθώς ο δόξεν μελλοθάνατος πλησίαζε όλοένα, η φωνή του
άκούγταν όλο και πιο συγκινητική:

—Έλεος!... Δέν θέλω να πεθάνω έτσι... Χωρίς μια λέξη ε-
ύλογιας... Χωρίς να ιδώ τουλάχιστον ένα σταυρό πριν πεθάνω...
Τότε ο νέος με τα γαλανά μάτια, έλεύθερος πειά απ' τους χω-
ρικούς που τον τριγύριζαν από όληγυ, προχώρησε έμπρός με βήμα
σπαστό, αλλά σταθερό.

Ο μελλοθάνατος βρισκόταν αυτή τη στιγμή πολύ κοντά του.

Κι' ο ξανθός νέος έβγαλε ένα σταυρό που είχε κρυμμένο στον
κόρφο του, τον ήρωσε με μια κίνησι απλή κι' άρχισε να λέη τις προ-
σευχές των άγωνιώντων.

Αμέσως τότε ένα άγριο ούρλιασμα σκέπασε τη φωνή του:

—Εινε ο Ζωμπέρ!... Εινε ο Ζωμπέρ!...

Έγκαταλείποντας τον δόξεν μελλοθάνατο οι τέσσερες στρατι-
δες, όμησαν έπάνω στο νέο, τον έβριξαν κάτω και τον έδεσαν. Ο
στρατηγός 'Υσέ ούρλιαζε από χαρά και λύσσα. Οι άλλοι στρατι-
δες, προτινώντας τις λόγγες των, κρατούσαν τους χωρικούς σ' α-
πώστα.

Ο άδβας Ζωμπέρ μπόρεσε σ' έ-
νο να σηκωθεί όρθιος. Καταταυτημέ-
νος, με ρούχα σχισμένα, με τα χέρια
δεμένα σιγχτά, ξαναβρόθηκε μπρο-
στά στο Γερμανό αϊχμάλωτο, ο όποι-
ος εινε τώρα ήσυχος—ήσυχος τα δε-
μά του, φωνάζοντας πρόσχαρα:

—Δέν σας είπα, ότι θα πανόταν
στην παγίδα;

Άκούοντας τα λόγια αυτά, ο
Ζωμπέρ χλόμιασε. Τα γαλανά του
μάτια σκοτεινίσαν από θλίψη και ε-
λ-
κι, πάντα άπλη, αλλά με μια φωνή
γλυκιά και γεμάτη έλεος, στο Γερ-
μανό:

—Σ'ε λυπάμαι, φίλε μου, σ'ε λυ-
πάμαι μ' έλ μοι την καρδιά.
Άκολουθώμενος κατόπι από το
αίθρος, ανάμεσα στους στρατιώτες,
ο όποιος τον έβριζαν άγρια, ο Ζωμ-
περ ώδηγήθηκε στον τόπο της έντε-
λέσεως.

Ο Γερμανός αϊχμάλωτος, έλεύθε-
ρος πειά, στεκόταν στην ίδια πάντα
θέση, χωρίς να σηκώσει τα μάτια του
να κιντάσει τους άγριους, τα δάση,
τις πεδιάδες, όλη τη φύση, που απέ-
ριστη και χωρίς κανένα έμπόδιο α-
πλώναν μπροστά του. Ήταν έλεύθερος, είχε γλυτώσει κι' όμως
η καρδιά του ήσαν βαρειά.

—Τι ήθελε να πη; Τι ήθελε να πη ο άδβας; ψιθύριζε σιγά.

Έξαφνα, πίσω από το χωριό, μια όμορφη άντηχησε.

Ο άδβας Ζωμπέρ δέν ύπρχε πειά στη ζωή!...

Ο προδότης, άκούοντας τους παροβολισμούς, άνατρίχιασε. Έν-
ωσσε κάτι να του σφίγγη την καρδιά. Ξαναείδε μπροστά του τα
ήρσα γαλανά μάτια του άδβα, έκρινε πάλιν την γλυκιά συμπε-
νή του φωνή να του λέη:

—Σ'ε λυπάμαι!

Μα τι ήθελε να πη ο άδβας; Γιατί τον λυπόταν;
Κι' έξαφνα κάτι το άπεριόγραπτο και άνέλπστο, κάτι σαν τίνις
και σαν μετάνοια, άληθινή αυτή τη φορά, πλημμύρισαν την ψυχή
του προδότη. Κατάλαβε ότι πραγματικά ήσαν ένας άξιολύπητος.
Έως προδότης, ένας άθλιος... Κι' άρχισε να τρέχει, να τρέχει σαν
τρέλλος, σαν να τον κυνηγούσε η άμαρτία του, η προδοτική του
πείρα, η φωνή του άδβα...

Και την άλλη μέρα τόν πρσιόν τον βρήκαν κρεμασμένο από ένα
δάσμο. Είχε τιμωρήσει τον ένοτό του για την προδοσία του, άπα-
ράλλατα όπως κι' ο 'Ιούδας...

ΑΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΣΚΟΠΤΙΚΑ ΔΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΚΑΣΤΕΛΛΟΡΙΖΟΥ

Έχεις το μάτι του λαγού, το φρούδι της γκαυήλας,
έχεις το κατωσόγανο της παλαιογλατίας.

Πίντε καρδιά τσάκισα, τ'α βοήκα ούλα κοήρια.
Από νά πά' ο δαίμονας που Παντελή τη σκούφια.

Από τ'α κληματοφύλα κάνουνε τους ντομάδες,
κι' απ' τις γκαυήλας τ'ο μαλλί κάνουνε τους άμ-
(πάδες.

ΓΝΩΜΙΚΑ, ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ, ΑΞΙΩΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

"Αν ο άνδρας εινε το άραιότερο άνθος της φύσεως, η γυναίκα
εινε η ευωδιά του.

Σ τ ά ε λ

Και στη νεότητά της και στα γηραιά της, η γυναίκα δέν μπο-
ρεί να ιδή, χωρίς συγκίνησι, τα σπάργανα ενός μαρού—συγκίνησι
άνωτερη που δέν μπορεί να την καταλάβη ο άνδρας ποτέ.

Κ α μ π ω ν

"Αν δώστε στη γυναίκα ίσα δικαιώματα με τόν άνδρα, θα δι-
πλασιασθή η πνευματική δύναμις της άνθρωπότητος και η εύτυχία
της θάναι πιο άσφαλής.

Ε λ λ ι ο τ

"Αν η γυναίκες είχαν... γένεια, δέν θα μπορούσαν να σκαπίνουν
ούτε και τη στιγμή που θα ξυρίζονταν.

Α. Δ ο υ μ α ς

Περισσότερη έμπιστοσύνη πρέπει νάχη κανείς στο σκέλι του,
παρά στη γυναίκα του!...

Ε λ δ έ τ ι ο ς

Πολλές φορές κατορθώνει κανείς με την άναίδεια να πάει έ-
κείνο που έπιθυμεί από μια γυναίκα κι' όχι με την κολακεία.

Α λ φ ο. Μ υ σ σ έ

"Η μεγαλύτερη προσβολή για τη
γυναίκα εινε να της πη, ότι εινε γοργά
ή άσχημη.

Α ρ ί ο σ τ ο ς

"Η εύγλωττία της γυναίκας εινε τα
δάκρυά της.

Λ α ν τ ι έ

Το πιο άστοχο πράγμα εινε η γυ-
ναίκα. Προέτι συνεπώς να εινε πολύ
άνόητος κανένας για να πιστεύη σ' α-
τήν.

Φ ρ α γ κ ι σ κ ο ς Ι.

Μην παραδίνετε εύκολα στην έμ-
μορφιά μιας όμορφης γυναίκας. Και το
φωτειότερο μυαλό μπορεί να κωμιά
φορά να περιέχει θανατηφόρο δηλη-
τήριο.

Μ α λ ι π ε ρ ο υ τ ι

"Όποιος κατόρθωσε να δαμάση τη
γυναίκα, αυτός δέν φοβάται πειά ούτε
τον διάβολο.

Σ τ ρ ί ν τ μ π ε ρ γ

"Η γυναίκα δέν μπορεί να ύπσφερη
την παρουσία καμιάς άμορφής της.
Αν δέν εινε κατώτερη στην όμορφη
από αυτή.

Λ έ ρ μ ο ν τ ω φ

Προτιμότερο εινε για τη γυναίκα να της θυμίσουν το θάνατο
της, παρά να τη ρωτάτε ποτέ γυνήτρε.

Ε λ λ ι ο τ

Η γυναίκα άντικει όλοκληροτικά στον άντρα της κι' στα παιδιά
της. "Αν ο προορισμός της αυτός δέν της άρέσει, τότε δέν πρέπει
να γίνεται ούτε σύζυγος, ούτε μητέρα.

Π ό λ δ έ Κ ό κ

"Η γυναίκα εινε το πιο άσθενικό πλάσμα, το πιο κινούμενο με την
πιο άσπαστη δύναμη.

Κ υ ρ ι α Σ ε ρ γ α λ

"Όταν άγαπάμε, μας φαίνεται πως έχουμε πτερά, όταν όμως ο
έρωτας περάσει μαζί με τα χρόνια, τότε όλο το βάρος της ζωής
μας πέφτει στους ώμους μας.

Β. Σ ε ρ μ ο υ λ ι ε

Το διαζύγιο μοιάζει με τη διάλυσι μιας έμπορικής έταιρείας.
στην όποια η γυναίκα είχε καταθέσει τα κεφάλαιά, ενώ ο άνδρας
συμμετείχε μονάχα στα καθύρα... κέρδη.

Α. Δ ο υ μ α ς

"Η γυναίκες άφιερώνουν την άνοιξη της ζωής τους στον έρωτα
και τόν χειμώνα στην ευλάβεια. Γιατί όταν η γυναίκα εγκαταλείφθη
από τόν άνδρα, τότε παραδίνεται στο Θεό. Ο Θεός εινε ο τελεν-
ταίος έρωτα της ζωής ο μόνος που... δέν την άτατά.

Α λ φ ο. Μ υ σ σ ε

"Ο έρωτας στη γυναίκα μεγαλώνει με τις θυσίες που αυτή κάνει
για τόν άναστημένο της.

Π ό λ δ έ Κ ό κ

Μεταξύ γυναικών δέν μπορεί να ύπάρξη
φιλία.

Γ ο λ δ ό ν ι

Εύκολότερο σκαπτά κανείς γυναίκα χω-
ρίς φίλο, παρά γυναίκα που κα έχει ένα φίλο
και μόνο.

Θ ε ρ β α ν τ έ ς

ΙΠΠΟΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

Η ΔΥΟ ΑΡΤΕΜΙΔΕΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

ΟΤΕ, ελπε ο λόρδος Γκρέυ περιφορητικά, θα πληρώσετε δέκα λίβρες, δσα δηλαδή υποσχέθηκαν στον τοξότη που σας έφερε εδώ.

— Έκατο λίβρες... Έστω, μιλώδε, αφού μ' εκπιάτε τόσο πολύ, απάντησε ο πονηρός ύφαντης. Μά έκατο λίβρες, όχι τούς μετρητοίς...

— Πώς; δεν έχετε αυτό το άσημαντο ποσό; ελπε ο λόρδος Γκρέυ.

— Τό ελπα, μιλώδε, απάντησε ο Ζάν Πεκουά, μά τ' έδωσα όλα στους αργούς και στους άσθενείς, κατά τη διάρκεια της πολιορκίας.

— Έχετε τουλάχιστον φίλους, συγγενείς; Ξαναρώτησε ο λόρδος Γκρέυ.

— Φίλους;... Δεν πρέπει να υπολογίζη κανείς σ' αυτούς, μιλώδε, γυναικα μου πέθανε χωρίς να μ' αφήσει παιδιά. Άδελφούς δεν είχα ποτέ μου. Δεν έχω, παρ' ένα ξάδελφο μόνο.

— Έ, λοιπόν, αυτός ο ξάδελφος; ρώτησε ο λόρδος Γκρέυ με ανυπομονησία.

— Έ, λοιπόν, μιλώδε, ο ξάδελφος αυτός που θα μου δώσει χωρίς άλλο το ποσό που μου ζητάτε, βρίσκεται ακριβώς στο Καλαί.

— Α! Πώς; Έκανε ο λόρδος Γκρέυ με κάποια δυσπιστία.

— Μάλιστα, μιλώδε, απάντησε ο Ζάν Πεκουά μ' ένα τόνο μεγάλης ελικοινείας. Ο ξάδελφός μου ονομάζεται Ζάν Πεκουά και εινε πρό τριάντα ετών ο-πλοποιός στην οδό Μαρτρουά, στο Καλαί. Μ' αγαπάει, με σέβεται και θα μου δώσει ευχαρίστως το ποσό που μου ζητάτε. Έχω δέκα δόκλιντρα χρόνια να τον ιδώ, γιατί σεις οι Άγγλοι δεν επιτρέπετε εύκολα σ' εμάς τούς Γάλλους να μπαίνουμε στις πόλεις που κατέχετε.

— Μά τότε, ελπε ο λόρδος, αφού ο ξάδελφός σας μένει σ' εμάς, άγγλική, θ' αγαπάη και την Άγγλία.

— Ω! φώναξε ο Ζάν με θέρη. Οι Πεκουά...

Μά άμέσως στάθηκε.

— Έ, λοιπόν, απάντησε ο λόρδος Γκρέυ ξαφνιασμένος. Οι Πεκουά... Τι;

— Οι Πεκουά, μιλώδε, ελπε ο Ζάν σφιγγοφυίζοντας το σκούφο του με στενοχώρια, δεν ασχολούνται και τόσο με την πολιτική. Αυτό ήθελα να πώ... Δεν τούς νοιάζει αν εινε Άγγλοι ή Γάλλοι... Φτάνει να κερδίζουν το ψωμί τους.

— Έ, τότε ποιός ξέρει; ελπε ο λόρδος Γκρέυ εθθημα. Έσως κι' εσείς εγκαταστάθηκε ως ύφαντης στο Καλαί και γίνετε πολίτης της βασιλείας μας Μαρίας...

— Μά την πίστι μου! Αυτό δεν θα ήταν άσχημο! απάντησε ο Ζάν.

Ο Γαβριήλ δεν μπορούσε να συγκρατήσει την έκπληξή του, ακούγοντας τον γενναίο άσπτό, ο οποίος ελπε υπερασπιστεί τόσο ήρωικά την πατρίδα του, να λή με τόσο άρελία πώς θα την άπαρνόταν και θα γινόταν Άγγλος. Μά μά κρυφή ματιά του Ζάν Πεκουά καθρούχασε τόν ήρωά μας για τόν πατριωτικό του φίλου του και τόν πληροφορήσε συγχρόνως, πώς έκείνη τη στιγμή έπαιζε κάποιο παινίδι.

Ο λόρδος Γκρέυ τούς χαρέτησε τότε και τούς ελπε: — Αφήσουμε αύριο μαζί το Σαιν Κεντέν, για να πάμε στο Καλαί. Έστω, μπορείτε να πάτε να κάνετε τις προετοιμασίες σας και ν' άποχαρκτηστε τους γνωρίμους σας στην πόλι. Σας αφήνω λοιπόν ελευθέρους ως αύριο.

Ο Γαβριήλ άνταπέδωσε τόν χαριετισμό στον λόρδο Γκρέυ χωρίς ν' απάντηση, και βγήκε μαζί με τόν Ζάν Πεκουά, χωρίς να προσέ-ξη ότι ο Ιπποκόμος του, ο ψευτο-Μαρτέν Γκρέυ, αντί να τόν άσολούθησε, έμεινε μέσα στο σπίτι του Άγγλου.

Ποιός εινε λοιπόν ο σκοπός σας, φίλε μου; ρώτησε τόν Πεκουά όταν βρέθηκαν έξω. Εινε δυνατόν να μην έχετε έκατο σκούδα για να εξαγοράσετε άμέσως την ελευθερία σας; Γιατί έπιμένετε να

κάνετε τόν ταξείδι αυτό στο Καλαί; Έχετε πραγματικά έκατο ξάδελφο; Ποιά παράξενη άφορηή σας σπρώχνει να τόν κάνετε αυτό;

— Σούτ! Έκανε ο Ζάν Πεκουά με ύφος μυστηρώδες, μά να σας μιλήσω εδώ, γιατί βλέπετε ολόγυρά μας εινε ένα νοί και Άγγλοι και μπορεί να κρυφασούν. Δεν μου λπε, μά να υπολογίζετε στον Ιπποκόμο σας Μαρτέν Γκρέυ;

— Απολύτως, απάντησε ο Γαβριήλ. Παρ' όλες τις έρω του και τις τρέλλες του, εινε ή πιο πιστή καρδιά τού κόσμου.

— Όρα! ελπε ο Ζάν Πεκουά. Τότε μην τόν στείλετε άπ' από δω στο Παρίσι, για να φέρη τα λήτρα σας. Μά πάτε να μας στο Καλαί κι' από κεί στείλετε τον στο Παρίσι. Έτσι θα νικημε περισσότερα.

Μά τί σημαίνουν δλ' αυτά; ρώτησε ο Γαβριήλ. Έχρηματικά στο Καλαί τόν συγγενή, για τόν οποίο μιλούσατε;

— Ναι... ναι! απάντησε ο Πεκουά. Ο Πέτρος Πεκουά χει, αγαπάει τη Γαλλία όσο κι' εγώ κι' αν κατά τήνη, έσθελ θέλησετε να κάνετε κανένα ήρωικό κατόρθωμα, σάν κι' από κεί κάνετε εδώ, θα σας βοηθήσει πρώτος.

Εύγενικέ μου φίλε, σ' καταλαβαίνω, ελπε ο Γαβριήλ γοντας τόν χέρι τού άσπτού. Μά δεν ξέρεις, ότι ένα καθήκον κι' ακόμα κι' από τη δόξα της πατρίδος, μου μένει ακόμα να πω.

— Έ, λοιπόν! απάντησε ο Ζάν Πεκουά. Θα κάνετε και σ' εθ'κον σας αυτό, όπως και όλα τ' άλλα. Και ποιός ξέρει, μαρ' σ' εθ'κον σας παρουσιάζει εθ'καίρια στο Καλαί να πάρετε την άπαρση τού Σαιν Κεντέν.

XXXVI

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΟΡΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΡΧΩ ΝΤΥ ΠΑ

Ας αφήσουμε άμους τόν παρ' πατρίδα και τόν γέρο άσπτό σ' αυτούς της δόξης, και άς έσυχον στον ψευτο-Μαρτέν Γκρέυ και σ' εθ'κον της δόξης, οι άποιοι, την ίδια στιγμή τούς λογαριασμούς των σάν από τόν λόρδο Γκρέυ.

Ο τοξότης πρόγματι, άμέσως τήν άναχώρησε τόν δν άιρμάλωτή έήτησε από τόν κρύο του τήν άπ' που τού ελπε υποσχεθεί και την έκαί κείνος τού μέτρησε άμέσως, έρω μένος από την έλογή του.

Ο τοξότης πάλι, εινεσθεσ από τόν, πήγε και βήκε τόν Άρνό Τιλ και τού έδωσε τόν μετρητό.

Ο κατεργάρας τούσσε άμέσως τα χρήματα και τότε ο Άρνό Τιλ άπ' Μά δεν τελειώσαμε άκόμα. Έπαι να με βοηθήσει τώρα να έρω τόν τριτό άιρμάλωτο τού κρυφού.

Μά τόν Θεό, Έκανε ο Άρνό Τιλ ξέρω κι' εγώ πούν να σ' έκαί. Δεν έχω πειά καμιά ιδιαιτερή σ' εθ'κον. Διάλεξε μόνος σου...

Μά πώς να διαλέξω, άπ' εθ'κον τ' άσπτά. Πούν να κρυφασώ από τούς άνδρες, γυναικεί και πούν βρίσκονται σ' αυτή την πόλι;

Πώς; Έκανε ο Άρνό Τιλ. Συμπεριλαμβάρονται και η γυναίκα.

Η γυναίκα; από πού; ρώτησε ο Άρνό Τιλ. Μά... για στάσου! Όχι!... Όχι!... ειν' αδύνατο...

Τίποτε δεν εινε άδύνατο, σύντροφε, ελπε ο Άρνό Τιλ. έρωσόν βρισκόμαστε εδώ κυρίαρχοι και νικητά. Έξ' άλλω, από τόν ναύαρχο Κολινύ, όλους τούς άλλους μπορούμε να τούς εθ'κον λάβουμε άιρμάλωτους.

Αυτό εινε αλήθεια, Έκανε ο Άρνό Τιλ. Αλλά, για τόν οποίο σ' εθ'κον, πρέπει ή ώραία γυναίκα, για τήν όποία σ' εθ'κον, να πείσεται να μην έχετε άκόμα τόν κρύο μου. Εινε άδύνατο να μη συναντηθόν καθ'εξ'ε στην ίδια πόλι.

Μπάρ! ελπε ο τοξότης. Ο μιλώδης Βέντγουορθ άπ' εθ'κον

ΑΡΧΟΝΤΙΣΣΑ ΤΗΣ ΒΑΛΕΝΤΙΑΣ (Είκον τού Γουστ. Ντορέ).

πλούτο της, να έχη νεότητα κι' άμορφη, θα πάραυτα άμολιθ, γιατί ο μιλώδης Γκρέυ θα την πούλησε άκόμα σ' εθ'κον νιάδα του, τόν μιλώδο Ιβέντγουορθ, ο όποιος, καθώς ξέρε, τούς εθ'κον περισσότερα τις άιρμάλωτες από τούς άιρμάλωτους.

Γιά τή δυστυχία μας, δεν ξέρω καμιά, ελπε ο Άρνό Τιλ. Μά... για στάσου! Όχι!... Όχι!... ειν' αδύνατο...

Τίποτε δεν εινε άδύνατο, σύντροφε, ελπε ο Άρνό Τιλ. έρωσόν βρισκόμαστε εδώ κυρίαρχοι και νικητά. Έξ' άλλω, από τόν ναύαρχο Κολινύ, όλους τούς άλλους μπορούμε να τούς εθ'κον λάβουμε άιρμάλωτους.

Αυτό εινε αλήθεια, Έκανε ο Άρνό Τιλ. Αλλά, για τόν οποίο σ' εθ'κον, πρέπει ή ώραία γυναίκα, για τήν όποία σ' εθ'κον, να πείσεται να μην έχετε άκόμα τόν κρύο μου. Εινε άδύνατο να μη συναντηθόν καθ'εξ'ε στην ίδια πόλι.

Μπάρ! ελπε ο τοξότης. Ο μιλώδης Βέντγουορθ άπ' εθ'κον

κρυφά τήν άιρμάλωτό του μονάχα για τόν έαυτό του.

Αυτό θα γίνη στο Καλαί, απάντησε ο Άρνό. Μά σ' εθ'κον; Ο κρύος μου θα μωρέση να τήν δλ' και να της μιλήση.

— Όχι, αν τόν θέλησώ... ελπε ο Άγγλος. Θα σχηματίσουμε δυό άποσπάσματα, άπ' τ' άποία τόν ένα θα πηγαίνη πολύ μπροστά άπ' τόν άλλο. Έτσι δυό όρων άπόστασις θα χωρίζη τόν κρύο σου άπ' τήν ώραία σου.

Ναι, μά τί θα πη ο γέρο κοντόσταυλος; άναρωτήθηκε δυνατά ο Άρνό. Αν τόν μάθη αυτό, θα με κρεμάση.

Κανένας δεν θα τόν μάθη, έκτός αν π' εθ'κον και τόν π' εθ'κον... Και θα βγάλουμε άσχετά χρήματα αυτή τη φορά... ελπε ο Άρνό.

Θα σ' εθ'κον από δω άπ' εθ'κον τ' άσπτά.

Τι κρύα, Έκανε ο Άρνό, τόν ποσόν θα ήτάν πολύ μεγάλο, γιατί ο πατέρας της ώραίας μας θα δώσει άμέσως δσα κι' αν τού ζητήσουν.

Ο πατέρας της εινε λοιπόν δούξ ή πρίγκιψη; ρώτησε ο τοξότης.

Ο πατέρας της εινε βασιλιάς, σύντροφε, και ονομάζεται Έρρίκος Β', απάντησε ο Άρνό.

Μά βασιλοπούλα εδώ! φώναξε ο τοξότης. Μά τόν Σατανά! αν δεν μου π' εθ'κον άμέσως πού βρίσκειται ή περισσότερα μας, θα σ' εθ'κον πνίξω, σύντροφε! Μία βασιλοπούλα!...

Και βασιλισσα της δημοκρατίας! έρωσθεσε ο Άρνό.

Ο μιλώδης Βέντγουορθ θα χάση τ' άιρμάλωτά του! ελπε ο τοξότης.

Και βγάζοντας τόν πορτοφόλι του κι' άνοιγόντάς τόν μπρός σ' εθ'κον τ' άπληστα μάτια τού κατεργάρα, ελπε έπί-σμη!

Φίλε μου, εινε δικό σας, αν μου π' εθ'κον άμέσως τόν θνομα της ώραίας.

Α! Έκανε ο Άρνό, άνικανος π' εθ'κον άντισταθί κι' άρπάζοντας τόν πορτοφόλι.

Τόν θνομα; ρώτησε ο τοξότης. Άρτεμιν ντε Κάστρο ή άδελφή Εθ'κονμένη.

Τόν μέρος που θα τή βρω; Τόν μοναστήρι τών Βενεδικτινών.

Τρέχω άμέσως εκεί! φώναξε ο Άρνό κι' έξαφανίστηκε δρομώδης.

XXXVII

Ο ΛΟΡΔΟΣ ΒΕΝΤΓΟΥΩΡΘ

Έπειτ' από τρείς ήμέρες, τήν πρώτη Σεπτεμβρίου, ο λόρδος Βέντγουορθ, κυβερνήτης τού Καλαί, άφ' εθ'κον τις κατάλληλες οδηγίες άπ' τόν κουνιάδο του λόρδο Γκρέυ και άφ' τόν ξεροβόδισε έπιστρέφοντα στην Άγγλία, Ξαναγύρισε σ' εθ'κον τόν, όποιος βρίσκόντουσαν ο Γαβριήλ κι' ο Ζάν Πεκουά και σ' έν' άλλο διαμέρισμα ή Άρτεμιν ντε Κάστρο.

Μά ή Άρτεμιν άγνοούσε, ότι ο φίλος της βρίσκόνταν τόσο κοντά της και, σύμφωνα με τήν υποσχεσί που ελπε δώσει στον Άρνό ο τοξότης τού λόρδου Γκρέυ, δεν ελπε σ' εθ'κον καμιά έπισκοπία π' εθ'κον άπ' τήν ήμέρα που έρωσαν άπ' τόν Σαιν Κεντέν.

Ο λόρδος Βέντγουορθ άποτελούσε με τόν κουνιάδο του τήν πιο ζητητή αντίθεσι: όσο ο λόρδος Γκρέυ ήταν ψυχρός, στομαμένος και φιλόγυρος, τόσο ο λόρδος Βέντγουορθ ήταν ζωηρός, άεαγάπητος και άνοητοκαρδός. Ήταν ένας όρατος εύπορής ψηλού άνα-στήματος και με κομψούς τρόπους. Θα ελπε φτάσει έσως πειά τ' άσπτά στην άπλητα και σγουρά μαλλιά του. Μά τόν νεανικό παρουσιαστικό του και ή δυνατή φλόγα τών γρυζών του ματιών, έρωδίδαν σ' εθ'κον τήν όψη και τ' άπλητα ένός νέου και σάν να ήταν ακόμα έ-κον χρόνων, ζώσε πρόσφατα και ξένοιαστα.

Μπρε π' εθ'κον στην άιθουσα που περιέμεναν ο Γαβριήλ κι' ο Ζάν Πεκουά και τούς χαρέτησε μ' έγκαρδιότητα, σάν ξένους του μά-λιν, παρ' σάν άιρμάλωτους του.

Καλώς όρωσάτε τόν σπίτι μου, έρωχότατε και σεις κύριε. π' εθ'κον. Θεωρώ τόν έαυτό μου υποχρεωμένο στον άγαπητό μου κουνιάδο, γιατί σας έφερε εδώ, κύριε υποκόμη κι' αυτό με κάνει να χαρ' εθ'κον φορές. Συγχαροσάτέ με, μά σ' αυτή τήν πένθυμη πόλι

όπου ζώ κλεισμένος, ή διασκεδάσεις εινε τόσο σπάνιες κι' ή κοινωνία τόσο περιορισμένη, όστε σπανιότατα βρίσκω έναν άνθρωπο που να μωρέ να μιλήσω μαζί του και γι' αυτό μη με θεωρήσετε εγωί-στη, αν εύχομαι ν' άργήσουν όσο τόν δυνατόν περισσότερα να φτά-σουν τα λήτρα σας.

Θ' άργήσουν πρόγματι περισσότερο άπ' όσο περιμένα, μιλώδε, απάντησε ο Γαβριήλ. Ο λόρδος Γκρέυ θα σας ελπε βέβαια, ότι ο Ιπποκόμος μου, τόν όποιο σκόπενα να στείλω στο Παρίσι, για να φέρη τα λήτρα μου, μέθυσε και πιάστηκε μ' έναν άπ' τούς άν-θρώπους της συνοδείας. Τό άποτέλεσμα τού καργά αυτού ήταν νά πληγωθ' άπ' τόν άντίπαλό του στο κεφάλι, όχι έπικινόντα εν' ά-λήθεια, μά φοβάμαι ότι τόν τραύμα του θα τόν κρατήση στο Καλαί περισσότερο άπ' όσο τ' ήθελα, τόν δουλογώ...

Τόσο τόν χειρότερο για τόν φτωχό παλληκάρι και τόσο τόν κα-λύτερο για μένα, αγαπητέ Ιπποκόμη, ελπε ο λόρδος Βέντγουορθ.

Ελάθε πολύ εύγενής, μιλώδε, απάντησε χαμογελώντας θλι-βερά ο Γαβριήλ.

Όχι! Όχι! Δεν πρόκειται περί εύγενείας. Αν ήθελα να φανώ πραγματικά εύγενής, θα σας άφανα να φήγεται άμέσως για τόν Παρίσι και να μου στείλετε από κεί τα λήτρα σας, άρωχόμενος μόνο στο λόγο της τιμής σας. Μά, σ' εθ'κον επαναλαμβάνω, στο ζήτημα αυτό είμαι πολύ εύοιστής, γιατί

πλήττω πολύ μόνος μου εδώ. Γ' εθ'κον και άποδεχτήρα χωρίς δυσκο-λία τόν κάπως πρόστυχο όσο τόν κουνιάδο μου, να μη σας άποδε-σώ τήν ελευθερία σας, παρ' μόνο όταν λάβω ένα σωστό σκούδα. Τί τα θέλετε; Είμαστε άιρμάλωτοι μαζί και θα προσπαθήσουμε να γλυκά-νουμε, κάνοντας μιά καλή συντρο-φία, τις στενοχώριες της άιρμάλω-σίας μας.

Ο Γαβριήλ ύποκλινθηκε χωρίς να πη λέξι. Θά προτιμούσε βέβαια να τόν άπελευθέρωνε άμέσως ο λόρδος Βέντγουορθ, άρωχόμενος στο λόγο της τιμής του. Μά π' εθ'κον πο-ρούσε να έχη μιά τέτοια άπαίτησι άπ' αυτόν, τη στιγμή που τόν ήταν σχεδόν άγνωστος.

Παρηγοριόταν όμως με τήν ί-δέα, ότι έκείνη τη στιγμή ο Κολι-νύ θα βρίσκόνταν στο Παρίσι, κον-τά στο βασιλέα Έρρίκο Β'. Ο γενναίος ναύαρχος τού ελπε υπο-σχεθεί, ότι θ' άναφερνε στον βασι-λέα όσα ο ήρωας μας Έκανε για να παραιτηθ' την άντίστασ' τού Σαιν Κεντέν. Βέβαια, ο εύγενικός τού φίλος δεν θα τόν ξεγνοούσε από κι' ο Έρρίκος, πιστός στη βασιλική του υποσχεσί, δεν θα περιμένα έ-σως τήν έπιστολή τού Γαβριήλ για ν' άπελευθέρωση τόν πατέρα του.

Όστόσο, ο Γαβριήλ έρωσθε κάποιον άνθρωπο, γιατί π' εθ'κον άπ' τόν Σαιν Κεντέν, δεν ελπε κα-ταρθεί να ξαναβ' τήν πολιτανο-πρωμένη του Άρτεμιν. Γ' εθ'κον

καταρτόταν τόν διατάγμα που ελπε σ' εθ'κον στον άδιόρθωτο αυτό με-θυσό, τόν Ιπποκόμο τού, και δεν συμμερίζον την έκανοποίησι τού Ζάν Πεκουά, ο όποιος έβλεπε με μυστική χαρά νά μυστηρώδη του σκεδιά να εινεσθ' άπ' αυτή τήν καθυστέρηση που τόσο έπληθε τόν Γαβριήλ.

Εντωμεταξύ, ο λόρδος Βέντγουορθ έξακολούθησε σ' εθ'κον λέη, χωρίς να προσέξη, τή μελαγχολία και τήν άσηχημάδα τού άιρμάλω-του.

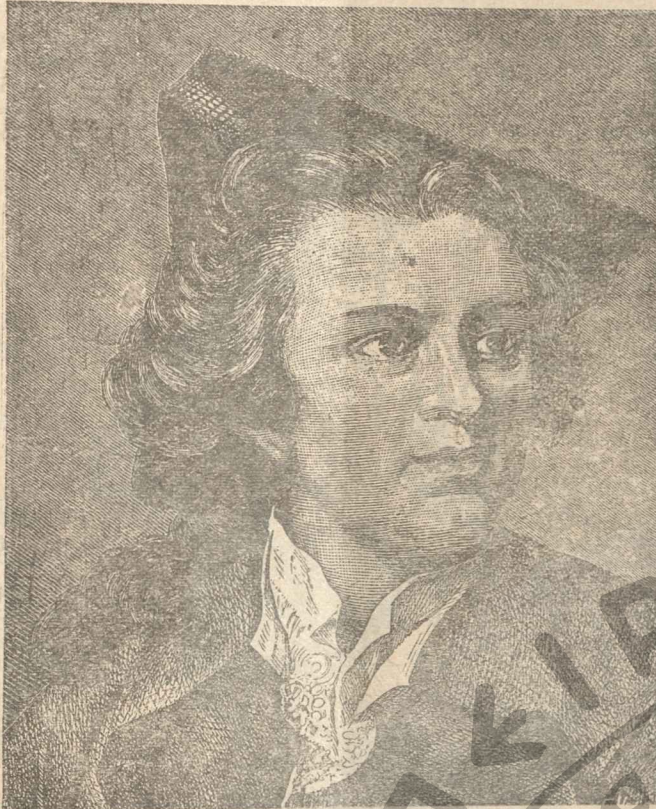
Θά προσπαθήσω άλλωστε, κύριε ντ' Εθ'κον, να είμαι για σας όσο τόν δυνατόν πιο καλός, δεσπομώδης και για να σας άποδε-ξώ, ότι δεν σας κρατάω κοντά μου από δυσπιστία, αν μου όρωτε τον λόγο της τιμής σας, ότι δεν θα έρωχόμαστε να δοματευόμαστε, σ' εθ'κον παραχωρήση τήν άδεια να βγάζετε έξω όποτε θέλετε και να κη-λοφορήτε σ' όλόκληρη τήν πόλι.

Εδώ ο Ζάν Πεκουά δεν άπόρσε να συγκρατήση μιά κινήσι ή-κανοποίησός του να χάνη τόν Γαβριήλ, να δειχ' τήν προσφορά τού μιλώδου, τόν τράβηξε έλαφρά από π' εθ'κον.

Ο ήρωας μας στην άρχή ξαφνιασθηκε, αλλά, καταλαβαίνοντας άμέσως, απάντησε στο λόρδο Βέντγουορθ.

Δέχμαί με άλη μου τήν καρδιά, μιλώδε, και έχετε τόν λόγο της τιμής μου, ότι δεν θα έρωχόμαστε να δοματευόμαστε.

(Ακολουθεί)

Ο Γερμανός συγγραφέας Ευδορία Λέαρντ, τού όποιου πολλά έργα έχουν μεταφραστεί στη Γλώσσα μας.

ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΙΟΥΣΤΙΝΟΣ ΚΑΙ ΙΟΥΣΤΙΝΑ

ΥΤΟΣ ήταν δώδεκα χρόνων και τον έλεγαν 'Ιουστίνου, εκείνη δέκα και την έλεγαν 'Ιουστίνου. Είχαν γεννηθεί στο ίδιο χωριό κι οι γονείς τους κατοικούσαν σε δυο γειτονικά σπίτια.

Η 'Ιουστίνου φύλαγε χήνες κι ο 'Ιουστίνος πήγαινε κάθε μέρα στη βοσκή τα βόδια και τις αγελάδες του πατέρα του. Η νέα κόρη οδηγούσε πάντα τις χήνες της κοντά στο λιβάδι όπου ο 'Ιουστίνος έβασκε τα βόδια του. Καθόντουσαν τότε κι οι δυο στο χορτάρι και κουβένταζαν.

Καμιά φορά μάλιστα τραγουδούσαν, γιατί είχαν κι οι δυο τους όμοια φωνή. Εκείνη του μάθαινε καμιά ρομάντσα ή κανένα τραγουδάκι που αυτός τ' άκουσε κι εκείνος πάλι της μάθαινε κανένα άλλο.

Όταν βοσκόντουσαν μαζί, γελούσαν πάντοτε. Μά όταν χωριζόντουσαν, ήταν κι οι δυο θλιμμένοι. Άν καμιά μέρα η 'Ιουστίνου δεν πήγαινε τις χήνες της στα χωράφια, εκείνη την ημέρα ο 'Ιουστίνος φύλαγε άσχημα τις αγελάδες του και τις άφινε να βόσκουν μ' όλη τους την άνεση στα γειτονικά λιβάδια.

Την ημέρα αυτή, τα πουλιά τραγουδούσαν μονάχα τους!... Μια μέρα, ξέσπασε ξαφνικά μεγάλη μπόρα. Άστρατες έκτυπώτικες έσείχαν τα σύννεφα προς τις διευθύνσεις. Οι δυο μικροί ζήτησαν καταφύγιο σ' ένα φράχτη, που ήταν γεμάτος κιάλια από πουλιά, που είχαν κρυφτεί τρομαγμένα εκεί. Η βροχή και το χαλάζι έπεφταν, όπως τον καιρό του Κατακλινομού.

Η 'Ιουστίνου δεν είχε διαβάσει ποτέ τον Παύλο και τη Βιργιλία. Όσο, είχε την ίδια έμπνευση με τη Βιργιλία. Έκρινε το κεφάλι της και το κεφάλι του 'Ιουστίνου μέσα στο μάλλινο μεσοφόρι της. Όσο, κρύωναν. Η βροχή καλούσε στα μελανασμένα τους χέρια και τα δόντια τους χτυπόντουσαν άσχημα. Για να ξεσταθούν, είχαν μαζεωθεί ο ένας κοντά στον άλλο, σαν πουλάκια μέσα στη φωλιά τους.

Τα χρόνια πέρασαν και τα δυο παιδιά άρχισαν πια να μεγαλώνουν. Ο 'Ιουστίνος δεν πήγαινε πια τα ζώα του πατέρα του στη βοσκή, και η 'Ιουστίνου έπαψε πια να φυλάει χήνες, γιατί οι γονείς της την είχαν βάψει μαθητευόμενη σε μια μολύστρα.

Οι δυο φίλοι δεν βλέπονταν πια συχνά όπως άλλοτε, μα σκεφτόντουσαν πάντα ο ένας τον άλλο. Είχαν κοινές αναμνήσεις, που τίποτε δεν μπορούσε να τις σβύσει. Κάθε φορά που συναντιόντουσαν στο δρόμο κι ο 'Ιουστίνος της μιλούσε, η 'Ιουστίνου γινόταν κατακόκκινη, σαν κεράσι.

Κάθε Κυριακή, ο 'Ιουστίνος πήγαινε και την έπαιρνε, για να την οδηγήσει στο χορό. Εκείνη τότε γινόνταν, όσο μπορούσε πιο όμορφη. Ο φίλος της την έβρισκε γοητευτική, την έσφιγγε στην αγκαλιά του κι η καρδούλα της άναυδο από ευχαρίστηση.

Καμιά άλλη δεν ήταν πιο χαριτωμένη και πιο ανάλαφρη στο χορό, από την 'Ιουστίνου. Όλα τα παλληκάρια τη θαύμαζαν και την προσκαλούσαν να χορέψουν μαζί της. Εκείνη δεν περιφρονούσε κανένα, μι έβρισκε πάντα τον τρόπο να χορεύει με τον 'Ιουστίνου πιο συχνά απ' όλους.

Η 'Ιουστίνου είχε κλείσει πια τα δεκαοχτώ της χρόνια. Ήταν μια όμορφη κοπέλα, ξανθή σαν στάχυ, με ανάστημα συλφιδος. Τα μάτια της γαλάζια σαν τη θάλασσα, είχαν βλέμμα Άνταλουζιάνας. Τα πάλαικα δόντια της έμοιαζαν με μαργαριτάρια δεμένα με κορδάλι.

Είχε πόδια μικροσκοπικά και χέρια προσηλωμένα. Μιλούσαν για την όμορφιά της σε δέκα λευγών απόστασι γύρω κι' όσοι την είχαν δει, την ανάφεραν σαν αληθινό θαύμα. Ο αριθμός των θαυμαστών της ήταν μεγάλος και πολλοί τη ζητούσαν σε γάμο. Εκείνη όμως δεν ήθελε κανένα, γιατί θυμόταν πάντα τον 'Ιουστίνου.

Μια μέρα που πήγαινε σ' ένα γειτονικό χωριό για να ράψει ένα νυφιάτικο φόρεμα, συνάντησε στο δρόμο της τον 'Ιουστίνου. Φαινόταν πολύ στενοχωρημένος και κρατούσε τα μάτια του χαμηλωμένα. —Τι έχεις λοιπόν; τον ρώτησε.

—Τι έχεις λοιπόν; τον ρώτησε.

ΤΟΥ ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΡΙΣΜΠΟΥΡΓΚ

Εκείνος αναστέναξε και της απάντησε:

— Άναμμένη μου 'Ιουστίνου, θα παντρευτώ. Ο πατέρας μου θέλει.

— Εκείνη έγινε κατάχολμη κι ο φίλος της εξακολούθησε:

— Μά εγώ θα προτιμούσα εσένα. Τό ξέρεις καλά αυτό!

— Και παίρνεις μια άλλη! φώναξε η 'Ιουστίνου.

— Τι να κάνω, αφού ο πατέρας μου τό θέλει; Δεν σ' έχω άρεκέτα πλούσια.

— Ά! είμαι πολύ φτωχή πράγματι. Και πια εν' αυτή που τρενέσαι!

— Η εξαδέλφη μου, η μοναχοκόρη του αδελφού του πατέρα του ιδιοκτήτου της αγροικίας του Σάμι.

— Κάνεις πολύ καλό γάμο, 'Ιουστίνου, και σε συγχαίρω.

Κι' αφού είπε τα λόγια αυτά, η νέα έφυγε γρήγορα. Όσοι που ακούγαν την ιστορία, γύρισε πίσω και κίτταξε. Ο 'Ιουστίνου άπομεινεί στην ίδια θέση, μη τολμώντας να την ακολουθήσει. Εκείνη έσπασε σε λυγμούς κι' εξακολούθησε το δρόμο της γοντας.

Ο 'Ιουστίνος, άμα παντρεύτηκε, εγκατέλειψε το χωριό κι εγκαταστάθηκε στην αγροικία του πατέρα του.

Η 'Ιουστίνου είχε χήσει πια την πόλη της και τα δροσερά της χωράφια. Η κακή αναμνήσεις της την έκαναν τόσο πιο θη ένα βαθύ πόνο. Ούτε το τραγούδι, ούτε το ανέβαινε πια στα χείλη της.

Την ώρα που η συντροφιά της της δαζαν, εκείνη έκλαιγε. Η πληγή της καρδιάς της ήταν πάντα ματωμένη. Μά έκαιγε πιο πολύ, όταν έβλεπε να φεύγει ο πατέρας της.

— Επειτ' από λίγο καιρό, όπως και κι ποιο είχε άπομεινεί άλλοτε, τη ζήτησε σε γάμο. Απλή τη φορά, η απλή που έδεσε, άν και δεν ήταν ο πιο πλούσιος από τους την άγαπούσαν.

Τον παντρεύτηκε λοιπόν, χωρίς να έχει κι αυτός το γιατί.

Λίγο καιρό μετά το γάμο της, έφυγε ο 'Ιουστίνου. Φορούσε πένθος στο καπέλο του γιατί η γυναίκα του είχε πεθάνει.

— Άχ, 'Ιουστίνου, της είπε, γιατί έφυγες τόσο πολύ; Άν δεν είχες παντρευτεί, μπορούσαμε να γίνουμε τώρα εταίροι, γιατί είμαι έλευθερος, πλούσιος και σ' αγαπώ πάντοτε.

— Εκείνη δεν θέλησε να θυμώσει πια, είχε άπαρηφεί και του απάντησε ήρεμα:

— Ναί... Θα γινόμαστε εταίροι...

— Όποτε δεν με λησμώνεις;

— Όχι.

— Ό! μωρό το σύζυγό σου! φώναξε ο 'Ιουστίνος. Είπ' ένας μέθυσος, ένας που τρώει όλα... Ό! σίγουρα θα ζεις πια χωρίς σιμέντη κοντά του.

— Η 'Ιουστίνου αναστέναξε.

— Λένε μάλιστα πως σε δέχεται...

— Λούθησε ο 'Ιουστίνος.

— Η 'Ιουστίνου χαμήλωσε τα μάτια της.

— Ο αδελφός! φώναξε ο 'Ιουστίνος με φωνή βροχή. Μά 'Ιουστίνου, άν χηρέψης καμιά μέρα, θα παντρευτείς ξανά.

— Ναί. Σου τό υπόσχομαι.

— Τότε, θα περιμένω να χηρέψης. Θα περιμένω και χρόνια, αν ανάγκη.

Ο 'Ιουστίνος έμεινε πιστός στην υπόσχεσή του πέντε χρόνια, σαν πέρασε αυτός ο καιρός, βλέποντας πως ο σύζυγός της δεν είχε καμιά διάθεση να πεθάνει, ξαναπαντρεύτηκε.

Μά δεν είχαν περάσει όχτώ μέρες απ' το γάμο, όταν έφυγε ο σύζυγός της. 'Ιουστίνου είχε πεθάνει ξαφνικά έκαιε από ένα πνιγμό, στο οποίο είχε πει ένα περίδρομο.

— Η μούρα μ'ας καταδίδει! φώναξε. Δεν θα γίνω ποτέ ευτυχισμένη ή 'Ιουστίνου κι' εγώ...

Και χώνοντας το κεφάλι του μέσα στα χέρια του τραβήχ τα μαλλιά του.

Τό ίδιο βράδυ δέ, επειδή η γυναίκα του του παραστέθηκε, δεν ήταν τυχερός μαζί της, έξοργίστηκε τόσο, ώστε της έβαλε ένα χαστούκι. Ήταν το πρώτο, μά όχι και το τελευταίο.

— Επειτ' από λίγες μέρες, ένα πρωί, ο 'Ιουστίνος έλαβε την

ιστορία επιστολή:

«Ο σύζυγός μου πέθανε. Θα τό έμαθες βέβαια, όπως έμαθα κι' εγώ τον δεύτερο γάμο σου. Δεν μνησικακώ γι' αυτό έγαντίον σου, γιατί περίμενες πέντε δρόκληρα χρόνια. Φεύγω αύριο για τό Παρίσι, για να έργαστώ σε μια μεγάλη μολύστρα που μου έκανε έπωφελείς προτάσεις. Έτσι, φτωχή μου φίλε, χωρίζομαστε για πάντα. Δεν θέλω να φύγω προτού σ' άποχαιρετήσω και προτού σου άποσχειθώ με τη σειρά μου ότι θα μείνω χήρα αιώνας. Έπέφερα πάλι στον πρώτο μου γάμο, για να μην κάνω πάλι τό ίδιο. 'Ιουστίνου».

Επειτ' από δεκαπέντε χρόνια, η δεύτερη γυναίκα του 'Ιουστίνου πέθανε. Ήταν πια σαράντα τριών χρόνων και τα μαλλιά του άχαν άρχισι να γίνονται γκριζά. Δεν είχε ξεχάσει την 'Ιουστίνου, μά άγνοούσε τι είχε άπομεινεί. Γι' αυτό, θέλοντας να την ξαναβρεί, μάζεψε τα χρήματά του και τράβηξε για τό Παρίσι.

Ξαναβρήκε εκεί την 'Ιουστίνου του... παντρεμένη και μητέρα προάφρων παιδιών. Αποκατέστηρε πολύ να την άναγνωρίσει, τόσο που άναγκάστηκε εκείνη τέσσερες φορές να του επαναλάβει: «Ναί, εγώ είμαι...». Τότε εκείνος έδωσε ένα στεναγμό. Ναί, ήταν η 'Ιουστίνου, μά είχε αλλάξει πολύ. Της είχαν πέσει δυο δόντια, τα μαλλιά της είχαν άραιοσει και τό λυγρό κορμί της είχε χάσει όλη του τη χάρι. Από την πάλαι 'Ιουστίνου δεν άπόμεινε πια, παρά μόνο τό βλέμμα της.

— Άλλάξαμε λίγο, φίλε μου, του είπε. Τι τό θέλεις;... Γεράσαμε. Πώς ήθελες στο Παρίσι;

— Ήρθα έπίτηδες για σένα. Άχ! 'Ιουστίνου, γιατί παντρεύτηκες;

— Τι τό θέλεις, έκανα μια άνοησία...

— Είσαι ευτυχισμένη;

— Καθόλου. Ο δεύτερος άντρας μου εινε βέβαια καλύτερος μέθυσος απ' τον πρώτο, μά πολύ πιο άγροφός. Ο άλλος με χτυπούσε μόνο όταν ήταν μεθυσμένος. Ενώ αυτός με χτυπάει πρωί και βράδυ. Ά! σε συλλογίζομαι συχνά, φτωχή μου 'Ιουστίνου.

— Όποτε δεν με ξεχάσεις;

— Καθόλου.

— Περίεργο — έκανε έπειτ' από λίγη ώρα ο 'Ιουστίνου — ένω έφευγε — δεν μούλει πια καθόλου με την πάλαι 'Ιουστίνου και όμως νοιώθω πάντα γι' αυτή κάτι μέσα στην καρδιά μου...

Ξαναγύρισε στην πατρίδα του κι' έπειτα από λίγες μέρες παντρεύτηκε για τρίτη φορά...

Ο 'Ιουστίνος έζησε είκοσι χρόνια με την τρίτη του γυναίκα, χωρίς όμως να την αγαπήσει περισσότερο απ' την πρώτη και τη δεύτερη.

Όταν πέθανε κι' αυτή, πάντρεψε τα παιδιά του και μάζεψαν όλη την περιουσία του που ήταν άρεκέτα σε άσχημη κατάσταση, για τό Παρίσι. Είχε κλείσει πια τα έβδομηντα του χρόνια.

Η 'Ιουστίνου ήταν τώρα κι' αυτή χήρα από καιρό. Τα παιδιά της είχαν πεθάνει και έπειδή ήταν φτωχή, εργαζόταν ακόμα για να ζήσει.

Μόλις είδε έξωρα τον 'Ιουστίνου, λίγο έλειψε να λιποθυμήσει. Τον έσφιξε στην αγκαλιά της και έπ' ένα τέταρτο της ώρας έκλεισαν κι οι δυο απ' τη χαρά τους.

— Μά θυμήθηκες λοιπόν; τον ρώτησε.

— Τό βλέπεις αυτό, αφού ξανάφθα κοντά σου.

— Ό! και τό ήθελες να κάνης;

— Νά σε παντρευτώ.

— Ακούγοντας την απάντησή του, άρχισε να γελά σαν τρελή, μά καθώς έπρόσθεσε σοβαρά:

— Πρέπει να γίνουμε ευτυχισμένοι...

Παντρεύτηκαν πράγματι, μά την άλλη μέρα κιάλια του γάμου τους άρχισαν τις γριζίνες. Κι' από τό λόγια, δεν άργησαν να ρθούν από χέρα. Η 'Ιουστίνου έζωσε τα νύχια της στο πρόσωπο του 'Ιουστίνου της και αυτός πάλι πήρε ένα ραβδί και τό έσπασε στη ράχη της 'Ιουστίνου.

Οι γείτονες τρομαγμένοι, πήγαν κι' έφεραν τους χωροφύλακες, οι οποίοι άδήγησαν τους δυο συζύγους στον άστυνόμο. Έπειτ' από ένα μήνα, το δικαστήριο έδωσε τό διαζύγιό τους.

Απτό ήταν τό τέλος του ειδυλλίου των δυο χωριατόπουλων.

ΑΙΜΙΛ. ΡΙΣΜΠΟΥΡΓΚ

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Κανείς άνόητος δεν έφέρει ποτέ πότε πρόκει να σωπαίνη.

Το ροκονάτος Τάσος

Η φτώχεια έδωσε δυο αυτά και μια γλώσσα, για ν' άκούμε καλά απ' όσα λέμε.

Ζ ή ν ο ν

Πολλοί σπαταλούν τό περισσότερο μέρος της ζωής τους για να κάνουν δυστυχές τό υπόλοιπο.

Δ α β ρ ο υ ε ρ

ΑΠ' ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ."

ΕΚΛΕΚΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Τό δώρε του 'Αραγώ και η άπροσεξία του βοηθού του. Η καλωσύνη και τό χιούμορ του μεγάλου άστρονόμου. Ο Βερολινέζος έμπορος και η πονηρία του. Μία χρυσοποιικλή πυτζάμα πρὸς τὸν αυτοκράτορα. Τί ζητούσε άντί άμοιβής. Και τί έλαβε. Ο Τσάρος κι' ο σιδηροδρομικός υπάλληλος. Γιατί δεν έτρεχε τό τραίνο, κτλ. κτλ.

Στείλανε κάποτε ως δώρον στο διάσημο άστρονόμο 'Αραγώ ένα βαρόμετρο, νέου τύπου, πολυμύματο. Ύστερα από λίγες μέρες όμως τό σπάνιο αυτό όργανο έπεσε απ' τα χέρια του βοηθού του άστρονόμου κι' έγινε χίλια κομμάτια. Ο βοηθός του 'Αραγώ ήταν πια άπαρηγόρητος. Κι' ο διάσημος άστρονόμος όμως λιπήθηκε πολύ γι' αυτό που συνέβη. Ότόσο, βλέποντας τον βοηθό του να θρηνητέλει αποπνιγμένα για τη ζημία που έκανε, γύρισε και του είπε, χαμογελώντας:

— Ποτέ στη ζωή μου, φίλε μου, δεν είδα βαρόμετρο να κατέβη... τόσο χαμηλά!...

Για τον αυτοκράτορα της Γερμανίας Γουλιέλμο τον Α', διηγούνται τό εξής χαρακτηριστικό ανέκδοτο:

Ο διευθυντής ενός από τα μεγαλύτερα έμπορικά της Φραγκφούρτης του έστειλε κάποτε μια μεταξωτή χρυσοποιικλή πυτζάμα με την παράκληση όπως, αντί άλλης άμοιβής, του δοθεί ο τίτλος του προμηθευτού της Αυλής. Ύστερα από λίγον καιρό όμως, ο πονηρός έμπορος έλαβε πίσω τό δώρο του απ' το αυτοκρατορικό αλληχείο, συνοδευόμενο από τό εξής λακωνικό κείμενο:

«Οι άπόγονοι των Χοεντσόλερν δεν φορούν πυτζάμες».

Κατά τό 1853, ο αυτοκράτορας της Ρωσίας Νικόλαος ο Α', ταξίδευε σιδηροδρομικώς μαζί μ' έναν απ' τους ύπουργούς του. Η ταχύτης της άμαξοστοιχίας όμως ήταν πολύ μικρή κι' ο αυτοκράτορας, άντιστοιμώντας να στήση στο τέμα του ταξιδιού του, εκάλισε τον ύπουργό του και τον ρώτησε:

— Ζεις δεν με διαβεβαιώσατε, ότι η άμαξοστοιχία αυτή τρέχει λιγνιτωδώς; Πώς συμβαίνει τόρα να πηγαίνει τόσο άργά;

— Μεγαλειότατε, απάντησε ο ύπουργός, άπορώ κι' εγώ σχετικώς. Με την ίδια άραιβός άμαξοστοιχία έταξίδευα και πρὸς ήμερών και θυμάμαι πολύ καλά, ότι είχε άναπτύξει τεραστία ταχύτητα. Σημείωσε δέ, ότι σήμερα παράγει στο μηχανοδηγό ν' άναπτύξη αδιάλλατα μεγαλειότητα ταχύτητα. Δεν καταλαβαίνω λοιπόν, γιατί δεν άπαικνυσε.

— Είδοπαίσατε τό μηχανοδηγό, ότι ο αυτοκράτορας διατάζει τό τραίνο έξωλομυήσεις να παραμείνη ή ίδια.

Η αυτοκρατορική διαταγή μετεβιβάσθη άμέσως, αλλά ή ταχύτης τό τραίνο έξωλομυήσεις να παραμείνη ή ίδια.

Η διαταγή έπαυέλιφθη σε λίγο κατηγορηματικότερη, χωρίς όμως και πάλι να ληφθί απ' όψη.

Είχαν φτάσει πια στον πρώτο σταθμό κι' ο Τσάρος, όργισμένος, διάταξε και τον παρουσιάζον τον πεισματάρη μηχανοδηγό, στον όποιο έκαμε δοκιμασίες παρατήρησης.

Μεγαλειότατε, απάντησε με άπάθεια εκείνος, εινε πολύ επικίνδυνο ν' άναπτύξη μεγάλη ταχύτητα ή άμαξοστοιχία.

— Και προηδές που ταξίδευε ο κύριος ύπουργός δεν ήταν επικίνδυνο; ρώτησε ο Τσάρος.

— Βέβαια, αλλά ή Ρωσία έχει πολλούς ύπουργούς. Μεγαλειότατε, ενώ αυτοκράτορας έχει ένα και μόνον!

Ύστερ' απ' την έξωπή αυτή απάντησι, ο αυτοκράτορας κατεπραίνθη, κίτταξε χαμογελώντας τον ύπουργό του κι' έπέτρεψε στον μηχανοδηγό να δδηγήση την άμαξοστοιχία μ' όση ταχύτητα ήθελε αυτός.

Ο Γάλλος συγγραφέας Μασσέ, ήταν πολύ συμπονετικός για τό έσα. Ο κοιτικός του Εφίγγραφς Φίλιππος Ζίλλ, ό όποιος ήταν φίλος του, διηγείται σχετικώς τό εξής χαρακτηριστικό ανέκδοτο:

Ο Μασσέ είχε στο σπίτι του πολλούς ποντικούς, οι όποιοι τρώκαν μεγάλες ζημιές. Επ' τέτοιον άποράσσει να στήση ποντοκαπνίδες, για ν' άπαλλάξη από τα καταστρεπτικά αυτά τρωκτικά.

Ένα χειμωνιάτικο πρωί λοιπόν, που τον είχε έπισκεφθεί σπίτι του ο Ζίλλ, τον βρήκε να παίζει με δυο ποντίκια, που ήταν πασάρι στη φάκα.

— Τι θα τό κάνεις τόρα αυτά; τον ρώτησε ο Ζίλλ.

— Θα τό απόλίσω στο δρόμο! απάντησε ο Μασσέ.

Κι' άνοίγοντας την πόρτα, βγήκε στο δρόμο, κρατώντας την ποντοκαπνίδα. Βαγαίνοντας όμως άέμεως με τη φάκα στα χέρι και είπε στο Ζίλλ:

«Ο! τα χαμένα! Δεν μου βασταί ή καρδιά να τ' άφήσω στο δρόμο, με τόσο κύριο που κάνει έξω!...

Τί θα τό κάνεις τόρα αυτά; τον ρώτησε ο Ζίλλ.

— Θα τό απόλίσω στο δρόμο! απάντησε ο Μασσέ.

Κι' άνοίγοντας την πόρτα, βγήκε στο δρόμο, κρατώντας την ποντοκαπνίδα. Βαγαίνοντας όμως άέμεως με τη φάκα στα χέρι και είπε στο Ζίλλ:

«Ο! τα χαμένα! Δεν μου βασταί ή καρδιά να τ' άφήσω στο δρόμο, με τόσο κύριο που κάνει έξω!...

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟ ΣΤΟΙΧΕΙΩΜΕΝΟ ΔΩΜΑΤΙΟ

ΒΙΣΚΟΜΑΣΤΕ πειά στο τέλος της τραγικής και θλιβεράς εκείνης επισκέψεώς μας στο άσυλο των φρενοβλαβών, όταν ξαφνικά η ματιά μου τραβήχτηκε αβελά της απ' τα παράξενα κινήματα ενός τρελλού, καθισμένου σε μία γωνία του διαδρόμου...

Ο δυστυχής αυτός ήταν ντυμένος κανονικά και μετρούμενα, και τίποτε το άλλοκοτο επάνω του, είτε στα μάτια του, είτε στο πρόσωπό του, δεν φανέρωνε ότι ήταν τρελλός. Μόνο που χειρονομούσε διαρκώς, σαν να μάθωνε βόλους, τους οποίους τούρριχνε κάποιος άορατος σύγχρονός του, μαζεύοντάς τους δε, κοινούσε συγχρόνως και τα χείλη του μηχανικά, σαν να τούς μετρούσε χαμηλόφωνα...

Παράτησα επίσης ότι ο άτυχος αυτός τρελλός, χειρονομούσε ΕΞ φορές στη σειρά. Κι όταν τα χείλη του ψιθύριζαν τον αριθμό 6, τότε έκανε μία τελευταία χειρονομία, σαν να πετούσε με δύναμη μπροστά του τους φανταστικούς βόλους, και ξανάρχισε πάλι τα ίδια.

Είδεξα τον τρελλό αυτόν με άπορία στον συνοδό μας γιατρό του φρενοκομείου, κι έκλεινε, αφού μου χαμογέλασε με σημασία, μου είπε:

— Τα ίδια και σεις, όπως και τόσοι άλλοι... Όλους σας ο δυστυχής αυτός σας έκανε ξεχωριστή εντύπωση, μα έχετε μεγάλο δικη... Η περίπτωση του είνε άλλοκοτη, ή δέ ιστορία του θλιβερά, εξωφρενική... Θα σας τη διηγηθώ κατόπιν...

Τοιά, σοκολάτα και καφές μάς περιέμενε, μετά τη λυπητερή αυτή επίσκεψή μας, στο ιδιαίτερο γραφείο του γιατρού. Μαζεμένοι εκεί μέσα, πίναμε με ανακούφιση το ζεστό ποτό μας, κι άκουγαμε τότε-τότε, σαν λιγότερο το σφύριγμα του ανέμου ανάμεσα στα κλαδιά των δέντρων, τις σπαρακτικές κραυγές που μάς ερχόντουσαν απ' τα μακρινά διαμερίσματα των τρελλών και των μανιακών...

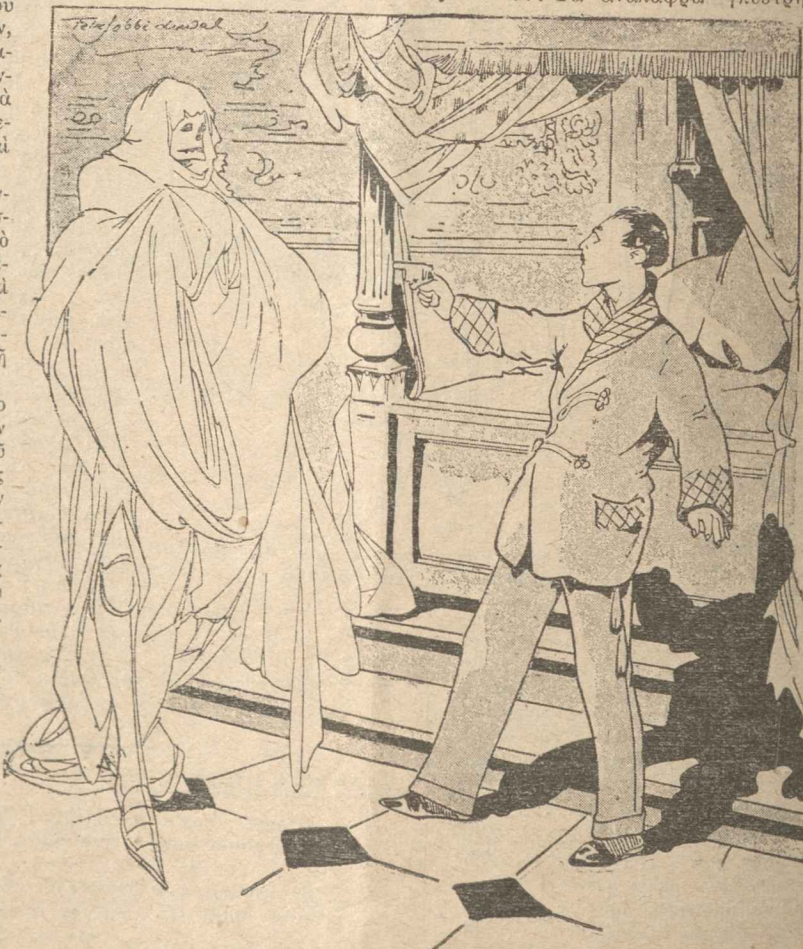
Ο γιατρός, αφού έκλεισε καλά την πόρτα, για να μην άκουμε καθόλου τα πένθημα αυτά οδυρμάσματα και ταράξιμα, μάς είπε επίτηδες άργα και με ύφος σκεπτικό, ανάβοντας συγχρόνως την τσιγοτιά πίστα του:

— Ο άλλοκοτος αυτός ψυχοπαθής, ο αριθμός 103, ανήκει σε μία απ' τις καλύτερες οικογένειες του 'Αδελφού... Είνε, ή μάλλον ήταν, ο βαρώνος ντε Πρενιά, πολυγαμπρός στην επαρχία του, άνθρωπος του κόσμου, θαμνάτος για συντροφιά, μά και λιγάκι — ανεπαίσθητα σχεδόν — εγωιστής και ζήτασμένος...

... Μία μέρα — θα ήταν τριαντάχρη τότε — έδωκε την πρόσκληση κάποιου φίλου του απ' το Ζέρος, να πάει εκεί για λίγες μέρες, να του κάνει συντροφιά και να επισκεφθεί συγχρόνως έναν παλιό πύργο, τον οποίο κληρονόμησε από κάποιο μακρινό συγγενή του...

Ο πύργος αυτός, ξερίτιο σωστό απ' την πολυκαμία, ήταν πασίγνωστος στα περίχωρα του Ζέρος για τους παράξενους θρύλους που διηγοῦντο περί βροκολάκων και φαντασμάτων, τα οποία πλανιόντουσαν τη νύχτα μέσα στα έρημα δωμάτια του, στους στενοίς και σκοτεινούς διαδρόμους του και στα παλαιά χαλάσματα των επάλξεων του...

Ο βαρώνος ντε Πρενιά πήγε πραγματικώς στον πύργο εκείνο, όπου ήταν καλεσμένοι κι άλλοι κύριοι, κι έμεινε αρκετές εβδομάδες... Όταν την ημέρα την περνούσαν με κινήσια και με εκδρομές στα γύρω βουνά και δάση και τα βράδια η μουσούντουσαν στην τραπέζια κι άκουγαν, μετά το φαγητό, διάφορες παλιές ιστορίες, ή επλάνοντο χάριν περιεργίας στ' ατελείωτα διαμερίσματα του πύργου... Προάγγιναν ο οικοδεσπότης Σαρλ Ζουρδάν,

Το φάντασμα άμילητο έκαμε δύο βήματα ακόμη...

νειόπαντος κι' έλαφρόμυαλος λιγάκι, ώδηγούσε τους καλεσμένους στο στοιχειωμένο δωμάτιο του πύργου — μια αιώνα παλαιά μένη με έπιπλα παλιού ρυθμού — στο οποίο, καθώς έλεγαν, είχε γίνει κάποιος φόνος πρό 200 χρόνων...

... Ο τότε πυροδεσπότης δηλαδή, ο σκληρός και άκαρδος Μονμπριόν, αφού σκότωσε με το ίδιο του το πιστόλι την αγαπημένη γυναίκα του, επειδή την ύποπτευε ότι ήταν άπιστη, τον ύποπτο της, αυτοκτόνησε κατόπιν απ' τη βίλη του, κάλυψε την αθωότητά της. Από τότε — κάθε βράδυ — η ψυχή του σάν φάντασμα άπαισιο, μέσα στο καταρτισμένο και θρηολογούσε πένθημα την άδικοκατοικητή του γυναικά...

Κάθε βράδυ έχοται αυτό το φάντασμα, ούτως ή άλλως, νος απ' την τρομάρα του ο νεαρός Χάλλερ, μέλος κι αυτός ξενόμηνης απ' τον Ζουρδάν παρέρ...

— Κάθε βράδυ, απάντησε ξερά ο οικοδεσπότης...

— Φοβάσαι δηλαδή; ρώτησε κάπως έμπαικτικά ο νεαρός βαρώνος ντε Πρενιά, ο τωρινός τρελλός μας απ' άρρωστο Ζουρδάν. Λοιπόν, φίλε μου, εγώ θα κοιμηθώ άνωτο στο δωμάτιο κι' ο Αλφόνσος σου θα κοιμηθεί κάτω από το κρεβάτι...

— Ο βαρώνος ντε Πρενιά, αφού σκότωσε με το ίδιο του το πιστόλι την αγαπημένη γυναίκα του, επειδή την ύποπτευε ότι ήταν άπιστη, τον ύποπτο της, αυτοκτόνησε κατόπιν απ' τη βίλη του, κάλυψε την αθωότητά της. Από τότε — κάθε βράδυ — η ψυχή του σάν φάντασμα άπαισιο, μέσα στο καταρτισμένο και θρηολογούσε πένθημα την άδικοκατοικητή του γυναικά...

Κάθε βράδυ έχοται αυτό το φάντασμα, ούτως ή άλλως, νος απ' την τρομάρα του ο νεαρός Χάλλερ, μέλος κι αυτός ξενόμηνης απ' τον Ζουρδάν παρέρ...

— Κάθε βράδυ, απάντησε ξερά ο οικοδεσπότης...

— Φοβάσαι δηλαδή; ρώτησε κάπως έμπαικτικά ο νεαρός βαρώνος ντε Πρενιά, ο τωρινός τρελλός μας απ' άρρωστο Ζουρδάν. Λοιπόν, φίλε μου, εγώ θα κοιμηθώ άνωτο στο δωμάτιο κι' ο Αλφόνσος σου θα κοιμηθεί κάτω από το κρεβάτι...

— Ο βαρώνος ντε Πρενιά, αφού σκότωσε με το ίδιο του το πιστόλι την αγαπημένη γυναίκα του, επειδή την ύποπτευε ότι ήταν άπιστη, τον ύποπτο της, αυτοκτόνησε κατόπιν απ' τη βίλη του, κάλυψε την αθωότητά της. Από τότε — κάθε βράδυ — η ψυχή του σάν φάντασμα άπαισιο, μέσα στο καταρτισμένο και θρηολογούσε πένθημα την άδικοκατοικητή του γυναικά...

Κάθε βράδυ έχοται αυτό το φάντασμα, ούτως ή άλλως, νος απ' την τρομάρα του ο νεαρός Χάλλερ, μέλος κι αυτός ξενόμηνης απ' τον Ζουρδάν παρέρ...

— Κάθε βράδυ, απάντησε ξερά ο οικοδεσπότης...

— Φοβάσαι δηλαδή; ρώτησε κάπως έμπαικτικά ο νεαρός βαρώνος ντε Πρενιά, ο τωρινός τρελλός μας απ' άρρωστο Ζουρδάν. Λοιπόν, φίλε μου, εγώ θα κοιμηθώ άνωτο στο δωμάτιο κι' ο Αλφόνσος σου θα κοιμηθεί κάτω από το κρεβάτι...

— Ο βαρώνος ντε Πρενιά, αφού σκότωσε με το ίδιο του το πιστόλι την αγαπημένη γυναίκα του, επειδή την ύποπτευε ότι ήταν άπιστη, τον ύποπτο της, αυτοκτόνησε κατόπιν απ' τη βίλη του, κάλυψε την αθωότητά της. Από τότε — κάθε βράδυ — η ψυχή του σάν φάντασμα άπαισιο, μέσα στο καταρτισμένο και θρηολογούσε πένθημα την άδικοκατοικητή του γυναικά...

Κάθε βράδυ έχοται αυτό το φάντασμα, ούτως ή άλλως, νος απ' την τρομάρα του ο νεαρός Χάλλερ, μέλος κι αυτός ξενόμηνης απ' τον Ζουρδάν παρέρ...

— Κάθε βράδυ, απάντησε ξερά ο οικοδεσπότης...

— Φοβάσαι δηλαδή; ρώτησε κάπως έμπαικτικά ο νεαρός βαρώνος ντε Πρενιά, ο τωρινός τρελλός μας απ' άρρωστο Ζουρδάν. Λοιπόν, φίλε μου, εγώ θα κοιμηθώ άνωτο στο δωμάτιο κι' ο Αλφόνσος σου θα κοιμηθεί κάτω από το κρεβάτι...

— Ο βαρώνος ντε Πρενιά, αφού σκότωσε με το ίδιο του το πιστόλι την αγαπημένη γυναίκα του, επειδή την ύποπτευε ότι ήταν άπιστη, τον ύποπτο της, αυτοκτόνησε κατόπιν απ' τη βίλη του, κάλυψε την αθωότητά της. Από τότε — κάθε βράδυ — η ψυχή του σάν φάντασμα άπαισιο, μέσα στο καταρτισμένο και θρηολογούσε πένθημα την άδικοκατοικητή του γυναικά...

Κάθε βράδυ έχοται αυτό το φάντασμα, ούτως ή άλλως, νος απ' την τρομάρα του ο νεαρός Χάλλερ, μέλος κι αυτός ξενόμηνης απ' τον Ζουρδάν παρέρ...

— Κάθε βράδυ, απάντησε ξερά ο οικοδεσπότης...

— Φοβάσαι δηλαδή; ρώτησε κάπως έμπαικτικά ο νεαρός βαρώνος ντε Πρενιά, ο τωρινός τρελλός μας απ' άρρωστο Ζουρδάν. Λοιπόν, φίλε μου, εγώ θα κοιμηθώ άνωτο στο δωμάτιο κι' ο Αλφόνσος σου θα κοιμηθεί κάτω από το κρεβάτι...

— Ο βαρώνος ντε Πρενιά, αφού σκότωσε με το ίδιο του το πιστόλι την αγαπημένη γυναίκα του, επειδή την ύποπτευε ότι ήταν άπιστη, τον ύποπτο της, αυτοκτόνησε κατόπιν απ' τη βίλη του, κάλυψε την αθωότητά της. Από τότε — κάθε βράδυ — η ψυχή του σάν φάντασμα άπαισιο, μέσα στο καταρτισμένο και θρηολογούσε πένθημα την άδικοκατοικητή του γυναικά...

Κάθε βράδυ έχοται αυτό το φάντασμα, ούτως ή άλλως, νος απ' την τρομάρα του ο νεαρός Χάλλερ, μέλος κι αυτός ξενόμηνης απ' τον Ζουρδάν παρέρ...

— Κάθε βράδυ, απάντησε ξερά ο οικοδεσπότης...

— Φοβάσαι δηλαδή; ρώτησε κάπως έμπαικτικά ο νεαρός βαρώνος ντε Πρενιά, ο τωρινός τρελλός μας απ' άρρωστο Ζουρδάν. Λοιπόν, φίλε μου, εγώ θα κοιμηθώ άνωτο στο δωμάτιο κι' ο Αλφόνσος σου θα κοιμηθεί κάτω από το κρεβάτι...

— Ο βαρώνος ντε Πρενιά, αφού σκότωσε με το ίδιο του το πιστόλι την αγαπημένη γυναίκα του, επειδή την ύποπτευε ότι ήταν άπιστη, τον ύποπτο της, αυτοκτόνησε κατόπιν απ' τη βίλη του, κάλυψε την αθωότητά της. Από τότε — κάθε βράδυ — η ψυχή του σάν φάντασμα άπαισιο, μέσα στο καταρτισμένο και θρηολογούσε πένθημα την άδικοκατοικητή του γυναικά...

Κάθε βράδυ έχοται αυτό το φάντασμα, ούτως ή άλλως, νος απ' την τρομάρα του ο νεαρός Χάλλερ, μέλος κι αυτός ξενόμηνης απ' τον Ζουρδάν παρέρ...

— Κάθε βράδυ, απάντησε ξερά ο οικοδεσπότης...

— Φοβάσαι δηλαδή; ρώτησε κάπως έμπαικτικά ο νεαρός βαρώνος ντε Πρενιά, ο τωρινός τρελλός μας απ' άρρωστο Ζουρδάν. Λοιπόν, φίλε μου, εγώ θα κοιμηθώ άνωτο στο δωμάτιο κι' ο Αλφόνσος σου θα κοιμηθεί κάτω από το κρεβάτι...

— Ο βαρώνος ντε Πρενιά, αφού σκότωσε με το ίδιο του το πιστόλι την αγαπημένη γυναίκα του, επειδή την ύποπτευε ότι ήταν άπιστη, τον ύποπτο της, αυτοκτόνησε κατόπιν απ' τη βίλη του, κάλυψε την αθωότητά της. Από τότε — κάθε βράδυ — η ψυχή του σάν φάντασμα άπαισιο, μέσα στο καταρτισμένο και θρηολογούσε πένθημα την άδικοκατοικητή του γυναικά...

Κάθε βράδυ έχοται αυτό το φάντασμα, ούτως ή άλλως, νος απ' την τρομάρα του ο νεαρός Χάλλερ, μέλος κι αυτός ξενόμηνης απ' τον Ζουρδάν παρέρ...

— Κάθε βράδυ, απάντησε ξερά ο οικοδεσπότης...

— Φοβάσαι δηλαδή; ρώτησε κάπως έμπαικτικά ο νεαρός βαρώνος ντε Πρενιά, ο τωρινός τρελλός μας απ' άρρωστο Ζουρδάν. Λοιπόν, φίλε μου, εγώ θα κοιμηθώ άνωτο στο δωμάτιο κι' ο Αλφόνσος σου θα κοιμηθεί κάτω από το κρεβάτι...

— Ο βαρώνος ντε Πρενιά, αφού σκότωσε με το ίδιο του το πιστόλι την αγαπημένη γυναίκα του, επειδή την ύποπτευε ότι ήταν άπιστη, τον ύποπτο της, αυτοκτόνησε κατόπιν απ' τη βίλη του, κάλυψε την αθωότητά της. Από τότε — κάθε βράδυ — η ψυχή του σάν φάντασμα άπαισιο, μέσα στο καταρτισμένο και θρηολογούσε πένθημα την άδικοκατοικητή του γυναικά...

Κάθε βράδυ έχοται αυτό το φάντασμα, ούτως ή άλλως, νος απ' την τρομάρα του ο νεαρός Χάλλερ, μέλος κι αυτός ξενόμηνης απ' τον Ζουρδάν παρέρ...

— Κάθε βράδυ, απάντησε ξερά ο οικοδεσπότης...

— Φοβάσαι δηλαδή; ρώτησε κάπως έμπαικτικά ο νεαρός βαρώνος ντε Πρενιά, ο τωρινός τρελλός μας απ' άρρωστο Ζουρδάν. Λοιπόν, φίλε μου, εγώ θα κοιμηθώ άνωτο στο δωμάτιο κι' ο Αλφόνσος σου θα κοιμηθεί κάτω από το κρεβάτι...

— Ο βαρώνος ντε Πρενιά, αφού σκότωσε με το ίδιο του το πιστόλι την αγαπημένη γυναίκα του, επειδή την ύποπτευε ότι ήταν άπιστη, τον ύποπτο της, αυτοκτόνησε κατόπιν απ' τη βίλη του, κάλυψε την αθωότητά της. Από τότε — κάθε βράδυ — η ψυχή του σάν φάντασμα άπαισιο, μέσα στο καταρτισμένο και θρηολογούσε πένθημα την άδικοκατοικητή του γυναικά...

Κάθε βράδυ έχοται αυτό το φάντασμα, ούτως ή άλλως, νος απ' την τρομάρα του ο νεαρός Χάλλερ, μέλος κι αυτός ξενόμηνης απ' τον Ζουρδάν παρέρ...

— Κάθε βράδυ, απάντησε ξερά ο οικοδεσπότης...

— Φοβάσαι δηλαδή; ρώτησε κάπως έμπαικτικά ο νεαρός βαρώνος ντε Πρενιά, ο τωρινός τρελλός μας απ' άρρωστο Ζουρδάν. Λοιπόν, φίλε μου, εγώ θα κοιμηθώ άνωτο στο δωμάτιο κι' ο Αλφόνσος σου θα κοιμηθεί κάτω από το κρεβάτι...

— Ο βαρώνος ντε Πρενιά, αφού σκότωσε με το ίδιο του το πιστόλι την αγαπημένη γυναίκα του, επειδή την ύποπτευε ότι ήταν άπιστη, τον ύποπτο της, αυτοκτόνησε κατόπιν απ' τη βίλη του, κάλυψε την αθωότητά της. Από τότε — κάθε βράδυ — η ψυχή του σάν φάντασμα άπαισιο, μέσα στο καταρτισμένο και θρηολογούσε πένθημα την άδικοκατοικητή του γυναικά...

Κάθε βράδυ έχοται αυτό το φάντασμα, ούτως ή άλλως, νος απ' την τρομάρα του ο νεαρός Χάλλερ, μέλος κι αυτός ξενόμηνης απ' τον Ζουρδάν παρέρ...

— Κάθε βράδυ, απάντησε ξερά ο οικοδεσπότης...

— Φοβάσαι δηλαδή; ρώτησε κάπως έμπαικτικά ο νεαρός βαρώνος ντε Πρενιά, ο τωρινός τρελλός μας απ' άρρωστο Ζουρδάν. Λοιπόν, φίλε μου, εγώ θα κοιμηθώ άνωτο στο δωμάτιο κι' ο Αλφόνσος σου θα κοιμηθεί κάτω από το κρεβάτι...

— Ο βαρώνος ντε Πρενιά, αφού σκότωσε με το ίδιο του το πιστόλι την αγαπημένη γυναίκα του, επειδή την ύποπτευε ότι ήταν άπιστη, τον ύποπτο της, αυτοκτόνησε κατόπιν απ' τη βίλη του, κάλυψε την αθωότητά της. Από τότε — κάθε βράδυ — η ψυχή του σάν φάντασμα άπαισιο, μέσα στο καταρτισμένο και θρηολογούσε πένθημα την άδικοκατοικητή του γυναικά...

ΙΤΑΛΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΑΝΤΑ ΝΕΓΚΡΙ, Η ΜΟΥΣΑ ΤΩΝ ΤΑΠΕΙΝΩΝ

ΤΟΥ κ. ΚΩΣΤΑ ΚΑΙΡΟΦΥΛΛΑ

ΗΝ εποχή που στον φιλολογικό όρίζοντα της 'Ιταλίας μεσουρανούσαν άστρα πρώτου μεγέθους, σαν τον Κορνιούτσι και τον ντ' Ανγούντιο, προβάλε ξαφνικά μία άγνωστη ποιήτρια, ένα άσημαντο ως τη στιγμή εκείνη κορίτσι, η Άντα Νέγκρι που με τον τόμο της «Μοιραίας» προκάλεσε κατάληψη. Από την ημέρα εκείνη, η Νέγκρι, φτωχή διακαλιστά ενός χωριού της Λομβαρδίας, έληξε πρωτεύουσα θεοί στους 'Ιταλούς ποιητές. Οι κριτικοί έλοι την ανακρίναν μεγάλη ποιήτρια και τ' όνομά της έγινε γνωστό και στα δύο ήμισφαίρια.

Ο δεύτερος τόμος των ποιημάτων της, που δημοσιεύθηκε λίγον καθυστερότερα, με τον τίτλο «Καταγίδες», όχι μονάχα δεν λιγόστεψε την εκτίμησή των κριτικών, αλλά απεναντίας τη μεγάλωσε. Γιατί κι' ο στίχος της ήταν δυνατώτερος κι' η έμπνευσή του ρωμαλέα.

Δεν ήταν συνηθισμένος ο κόσμος να διαβάζει ποίηματα σάν αυτό:

Όταν ή μανιασμένη καταγίδα μου κρύβει κάτω από το δρόμο σου, θάλω μαζί μ' εσέ να σηκαθώ κι' ο Αλφόνσος σου θα κοιμηθεί κάτω από το κρεβάτι...

Αλλά στην όργη της καταγίδας, κανείς ούτε μαντεύει — να σου πω, άμωσα στα βέλη τα χρυσά, βροντές, σκοτάδι, κομποκαλαρία... να κι' εγώ κείνη σκηνή στην καρδιά μου κι' εγώ κείνη σκηνή στην καρδιά μου κι' εγώ κείνη σκηνή στην καρδιά μου...

Κατά την εποχή εκείνη άρχισε να επικρατεί ο θεωρητικός σοσιαλισμός και να βασιλεύει ένα πνεύμα κοινωνικής λίστησης και ανθρωπιάς των ταπεινών και περφορνημένων. Η Άντα Νέγκρι έκλεισε στα άπια βρόχια κάποτε άληθινά διαμάνη να ηνυχάζει καλωσύνη.

Τόσο λυσιμύ και δύναμη διατυπώσεως δεν περίμενε ποτέ κανείς από μία γυναίκα. Μέσα στα ποιήματά της δεν υπήρχε τίποτε το συμβατικό, το επιφανειακό, το ψευτικό. Χωρίς λυρικές άποστορές, χωρίς ύστερικές φωνές, ή ποιήτρια έγγινε τις κοινωνικές πληγές κι' έδειχνε δόλιγμο τον πόνο που δάγκωνε τα κορμιά των παριών της σύγχρονης κοινωνίας.

Τα θέματα των ποιημάτων της είνε παρμένα όλα από την ταπεινή ζωή των βροκολασιτών, ή ελκόνες της παρασταίνουν το καλδί της χήρας που δεν έχει μείνα να φάει τα άφρατά της, και το δωμάτιο μέσο στο οποίο ένα κορίτσι φριχτό περιμένει άργα τον θάνατο τον λυγρότη:

Δόσυχή χήρα, που άποκτικό στέκει στην καπνισμένη στέγη του σπιτιού σου και πάντα ρέπει κι' ησυχία δεν έχεις σμά στην κλήνη του άρροσου παιδιού σου που φανερώνει τον παλμό σου πόνο μέσ' στο χλωμό το πρόσωπό σου άκόμα κι' έχεις τόση τιμή και δυστυχία, ποιά να σε φιλήσω μέσ' στο στόμα.

Στην άκρη του παραθύριού σου βλέπω την άδελόκνη να θάλλει. Η μύρα σε βράζει, και όμως ένώ έκλαψες ποιά, έλπίσεις πάλι.

Την άραφή που συγκρατεί από σένα σ' όλο το μέτρο τ' άσπονδα δεν έβρεις, έτσι να μάθω με γυρτό κεφάλι, ελγολγή με, ά άδαντα, ά μεγάλη!

σε να προχωρή κατεπάνω του, ενώ ο βαρώνος του άδειαζε, σχεδόν έγγιζόντάς το με το περιστροφό του, και τις άλλες τέσσερες σφαίρες του περιστροφό του.

... Τότε το φάντασμα, μήνηοντας ένα γέλιο σαρκαστικό κι' άπαιστο, άνοιξε τη χούφτα του και δείχνοντας στον ξετρελλαμένο βαρώνο τις έξη ωλιμμένες σφαίρες των φρυγγιών του περιστροφό, του τις πέταξε κατακέφαλα!...

... Ο βαρώνος έπεσε λιπόθυμος επάνω στο κρεβάτι του, κατάμωρα κι' άλυστος σάν πτώμα, αφού βγήκε πρώτα απ' το στήθος του ένα φρενιασμένο μουγκρητό τρομάρας. Κι' όταν την άλλη μέρα το πρωί μπήκαν στο δωμάτιό του, τον βρήκαν τρελλό, τρελλό όπως τον είδατε άκριβώς από άλλου. Έπίσης σε μία γωνία του δωματίου βρήκαν και τον νεαρό Χάλλερ να κλαίει πυρά κι' άπαρηγόρητα!...

... Τι είχε συμβεί λοιπόν;...

... Άποκτικό: Ο νεαρός Χάλλερ είχε παίξει στον βαρώνο ένα άλκυρο παιχνίδι. Για να τον τρομάξει, φόρεσε μία παλιά παντοφλία, διαλύθηκε σ' ένα σεντόνι και πήγε στο στοιχειωμένο δωμάτιο, βέβαιος ότι δεν είχε να διατρέξει κανένα κίνδυνο. Το πιστόλι που είχε μαζί του ο βαρώνος ήταν το δικό του και είχε φροντίσει, πριν του το δώσει, να γράψει τις σφαίρες απ' τα φρυγγία και να τις φυλάξει στην τσέπη του. Έτσι το άστοχο του πέτετης, μα είχε τραγικό, θλιβερό άποτέλεσμα. Ο άστοχος βαρώνος Πρενιά άπόμεινε από τότε τρελλός, τρελλός ως έλη του τη ζωή. Και διαρκώς πεία νομίζει πως πυροβολεί το φάντασμα, το οποίο του φάνηκε τις ΕΞ σφαίρες πίσω... Τις άραφές στον άέρα και τις ξαναεπείνει στο φάντασμα, κι' αυτό γίνεται χρόνια τώρα... Η ίδια δηλαδή θλιβερή σκηνή του στοιχειωμένου δωματίου του πύργου...

Έτσι η Νέγκρι γίνεται ή άδελφή των πτωχών, των περφορνημένων, εκείνων που ή ζωή δεν είνε τίποτε άλλο παρά φαρμάκια κι' άπογοητεύσεις. Και μαζί με τα συντρίμια αυτά της ζωής, ή ποιήτρια έπαναστατεί κατά της άναισθησίας, κατά το έγωιστικό εκείνων που άφινουν έγκαταλελειμένα τα συντρίμια της κοινωνικής τρωμάδας. Και γορεύει να σηκαθώ ψηλά από το βούρκο του κόσμου, πάνω στην άπειρη γαλήνη του βουνού, όπου δεν φτάνει το μίσος των ανθρώπων:

Ψηλά στα κορφοβούνια σηκασέ με, Πάρε με εκεί ψηλά για να μπορέσω όπου λαμποκοπά σκληρό το χέρι κι' άγέρει το βουνό να σ' άγαπήσω και σ' αχίζονται τα άφροντα κι' άνέμεσε σε κυκλάμεις και πεύκα τα σπαθιστά φτερά του άήτου άπλω... Λιμνάζει στην καρδιά μου άμυγλή (νεί).

Όπου δεν έχει λάσπη ο δρόμος, όπου δεν φτάνει ή μισή σου ψυχή, όπου θά νοήσω να βαρύνει έπάνω στους άμους μου λιγότερο ο σκουρός (μου). Κι' έτσι με ψηλά να σ' άγαπήσω μέσ' στ' ούρανο την άπειρη γαλήνη.

Η ποιήτρια της Άντα Νέγκρι βγαίνει μέσα από την ψυχή. Τίποτε το συμβατικό δεν υπάρχει σ' αυτή, όλα είνε μία άλήθεια, γιατί ή ποιήτρια είνε ή ίδια ζωή της.

Στη μορφή πόλα Λόντι, μαζί με τη γράη μπέρερ της, ή δασκάλα του Άντα Νέγκρι μαράζιαζε ως το 1894. Την ημέρα την περνούσε ανάμεσα στις μαθητρίες της του σχολείου και το βράδυ, κάτω από τη λάμπα έγραφε τα ποιήματά της. Έκει, στο Λόντι, ή Νέγκρι είχε γνωρίσει όλες τις δυστυχίες που ζωγραφίζεις στα τραγούδια της. Με τον γλύσχο μισό της έρωσε να ζή αυτή κι' ή μητέρα της. Τίποτε δεν της χαμογέλουσε ποτέ.

Οι δύο πρώτοι τόμοι της περιγράφουν την άχαρη αυτή ζωή της και φυσικά δεν μπορούσαν παρά να είνε άπαισιόδοχοι και τα τραγούδια της ποιμένα. Είνε ή ιστορία μιας νεότητος χωρίς χαρά. Κι' αυτό άποτελεί το μυστικό της έπιτυχίας της:

Φτωχή, που μ' έλη τη βροχή μόνη γυρίζεις κι' απ' όλους ζητιανεύεις και με ματιά περίλυπη, κλαμμένη, λίγα ψωμί, γυρθείς, κι' οι δύο άδελφά εμένα, φτωχή ζητιάνη, ταίρι στη δυστυχία, ή Μοίρα ή σκληρόκαρδη μάς σέρνει στην ίδια άγανία.

Μονάχα εσύ, που ή πείνα σε θερίζει δείχνεις το πάθος το κραμένο, ενώ τα δάκρυα και τους πόθους εγώ πνίγω κι' απ' έρωτα πεθαίνω!

Αυτή είνε ή εικόνα της νέας δασκάλας που φυλακισμένη στο χωριό ζή χωρίς κανένα ευάριστο συναίσθημα, σκωδωπή, έρημη, άπογοητευμένη στα δέκα όχτα της χρονία. Και ψάλλει την άνοιξη με πόνο:

Έρωτα, πώς σ' έλδοκονομαι βαδεία μου στ' άπληρη την ποίη, ή άδελφά μου, και στα γλυκά της άφρατά τα φιλιά παγινίσια με τα γούλια να γυρεύεις στην άπειρη εωδία.

Σάν μαλακή πνοή παρήβας άφρατά έρωτα, έσύ σ' άπογοητεύεις, σαν άγγελος γοργητάς και ψάχνεις μαζί με τους κορφοβούλους τραγούδια, λύνοντας πώς στην πλάση.

Τα Έρωτα, ά Έρωτα, σ' άκόμο στ' άπληρη την ποίη, ή άδελφά μου, με ρόδα μωραδίες και μ' άφρατά την πλάση να γεμίζεις σαν προβάλλεις, ενώ ή καρδιά μου σκόνει.

Πώς όμως θα μπορούσε ά Έρωτας να κιν να βοη ή Νέγκρι στο σχολείο, στη μοναξιά του Λόντι; Άλλ' απ' δεν έπαιξε ο Έρωτας, πήγε όπως ή Δέξα. Μόιας βγήκε ο πρώτος τόμος των ποιημάτων της, από το γειτονικό Μιλάνο έστράξαν δημοσιογράφοι για να την ίδουν, να πουν μαζί της συνεντεύξεις και να δημοσιεύσουν την εικόνα της και τη βιογραφία της. Η δασκάλα είχε γίνει πεία διάσημη. Χιλιάδες τόμοι πουλιόντουσαν από τα ποιήματά της. Ο δεύτερος τόμος της μεγάλωσε ακόμα περισσότερο τη φήμη της. Τότε πεία ή Νέγκρι άρρησε το σχολείο και πήγε στο Μιλάνο. Ήταν πεία ή μεγαλύτερη ποιήτρια της Εύρώπης της εποχής εκείνης.

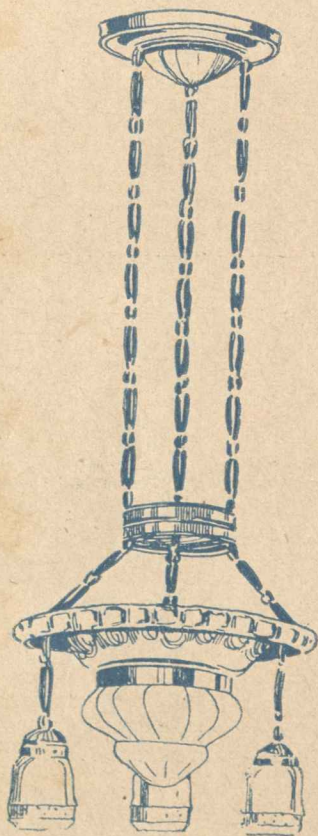
Και τέλος ήθελ και ο Έρωτας, που τόσο άναζητούσε στα ποιήματά της. Ένας πλουσιώτατος βιομήχανος την άγάπησε, την έβαίμασε και την έκανε γυναίκα του. Η Άντα Νέγκρι άπέκτησε την άγάπη, τον πλούτο, την ψυχρή γαλήνη, Άλλ' αυτά την έζησαν ως ποίητρα. Γιατί οι τόμοι που βγήκαν έπειτα από το γάμο της, δεν μώσαν δάκα με τους άνα πρώτους. Η ευστυχία έπαύσε την έμπνευσή. Στο άδυστο παλάτιό της, μέσα στα βελούδα και την ευάρεα, ή Μοίρα δεν βρήκε πεία κατωχία. Οι στίχοι της έχουν πεία τη σφραγίδα του συμβατικού, γιατί ή Νέγκρι είχε πάρει να είνε ή συγγραφέας και ή ησυχία συγχρόνως των τραγούδιών της.

Η ευστυχία δεν βοήθησε τη Μοίρα, και μόνο μερικά κοινωνικά περφορνημένα ποιήματά της μπορούν να ξεχωρίσουν από τα τέλεια της έργα. Η Νέγκρι έγραψε και άρετα πεία και γράφει άκόμη και σήμερα, γράη πεία και κοροσμένη. Η Άντα Νέγκρι έμεινε στην Ιταλική φιλο

Ἡ Γερμανογαλλικὴ Ἑνωσις ἑρχοστάσιων ἡλεκτρι-
κῶν πολυφῶτων VEREINIGUNG DER DEUTSCH-FRANZO-
ZISCHEN ELEKTRISCHEN BELEUCHTUNGS KOERPER —
INDUSTRIE A.G. γέρει εἰς γνῶσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ κοι-
νοῦ ὅτι δι' ἀνταλλαγῆς καπνῶν ἐπέτυχε τὴν
εἰσαγωγὴν μεγάλῃ ποσότητι ἡλεκτρικῶν λαμ-
πῶν, πολυφῶτων & πλαφονιερώων.
Πλήρη συλλογὴν τούτων ἐκδίδει εἰς τὰ δύο
μεγάλα ὑαλοπωλεῖα τῶν Ἀθηνῶν :

ΕΡΜΕΙΟΝ.

ΓΩΝΙΑ ΑΓ. ΜΑΡΙΟΥ & ΚΑΛΑΜΙΣΤΟΥ 27
ΤΗΛ. 24-705

ΔΡ. 485

ΤΙΜΑΙ

ΚΡΥΣΤΑΛ.

ΟΔΟΣ ΔΙΟΛΟΥ ΑΡ 85
ΤΗΛ. 21-110

ΔΡ. 1175

ΔΡ. 300

ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΟΙ